

ת"פ 5839/05/17 - פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נגד יעקב ארביב

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"פ 5839-05-17 פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' ארביב
בפני כבוד השופטת אליאנא דניאלי

המאשימה: פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה

נגד
הנאשם: יעקב ארביב

הכרעת דין

כתב האישום והעבירות המיוחסות לנאשם

עניינו של כתב האישום בגינו נותן הנאשם את הדין, הוא בטענת המאשימה לפיה הנאשם רכש לאורך שנים נכסי נדל"ן שונים בנתניה, אותם הסב ליחידות דיור והשכירם לדיירים רבים, כשהוא מפיק מדמי השכירות הכנסה בסך של 2,648,490 ₪, מבלי לשלם, ככלל, מס הכנסה בגין הכנסתו זו.

כתב האישום המתוקן בשנית (להלן: "כתב האישום"), מייחס לנאשם 6 עבירות של השמטה מתוך דו"ח שנערך על פי פקודת מס הכנסה בכוונה להתחמק ממס, בניגוד לסעיף 220(1) בפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] התשכ"א - 1961 (להלן: "פקודת מס הכנסה"), 6 עבירות של מסירת אמרה או תרשומת כוזבת בדו"ח שנערך על פי פקודת מס הכנסה בכוונה להתחמק ממס, בניגוד לסעיף 220(2) בפקודת מס הכנסה ו - 6 עבירות של שימוש במרמה, עורמה ותחבולה במזיד ובכוונה להתחמק ממס, בניגוד לסעיף 220(5) בפקודת מס הכנסה.

במסגרת כתב האישום נטען כי בין השנים 1983 - 2015, רכש הנאשם נכסי נדל"ן שונים בעיר נתניה, ובהם דירות, אולמות יצור ומחסנים. במועד שאינו ידוע למאשימה, פיצל הנאשם והסב חלק מהנכסים למספר דירות לצורך השכרתם, כאשר חלקם אינם ראויים למגורי אדם ואף היוו סכנה למתגוררים בהם (להלן: "יחידות ההלנה" או "הדירות" או "הנכסים").

בתקופה הרלבנטית לכתב האישום, בין השנים 2009 - 2014, השכיר הנאשם בין 33 ל - 56 יחידות הלנה ב- 13 נכסים

שונים המפורטים בכתב האישום, לשוהים בלתי חוקיים ולעובדים זרים, תמורת דמי הלנה אשר נעו בין 800 ל-2500 ₪ לחודש, וכן הפיק הכנסות מנכסים נוספים.

חלק מהנכסים נרשמו על שם הנאשם עצמו, שעה שחלקם נרשם על שם בניו.

לאור היקף השכרת יחידות ההלנה, היקף הכספים שהניבו, אופן מימון, תדירות עסקאות ההשכרה, פעולותיו בנכסים וידענותו ובקיאותו של הנאשם, נטען כי השכרת יחידות ההלנה מהווה עסק.

כן נטען, כי הנאשם פעל באופן שוטף לאחזקת הנכסים שבבעלותו, שילם את ההוצאות הכרוכות בניהול העסק, נהג לבצע סיורים תכופים בנכסים ועסק מדי חודש בגביית תשלום דמי השכירות מלקוחותיו.

נוסף על האמור, וכמפורט בנספח א' לכתב האישום, הפיק הנאשם הכנסות ממקורות נוספים ובהם פיצוצייה, מחסן, בית קפה וכו', אשר אף הם עלו כדי הכנסה מעסק.

בגין עסקו זה היה הנאשם חייב בהגשת דו"חות שנתיים למס הכנסה מכוח סעיף 131 בפקודת מס הכנסה והיה חייב לנהל ספרי חשבונות מכוח תוספת יא' בהוראות מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבונות)(מס' 2), התשל"ג - 1973, אולם הנאשם לא ניהל ספרים כנדרש, השמיט הכנסות מדו"חות שנתיים שהגיש לפקיד השומה, הציג בהם תרשומות כוזבות לגבי מהות ההכנסות, והשתמש במרמה עורמה ותחבולה בכוונה להתחמק מתשלום המס, באופן מתוכנן ושיטתי במשך שנים, ובהיקף של מיליוני שקלים.

בין היתר רשם הנאשם חמישה מהנכסים על שם בניו, הגם שבפועל הוא ששימש כבעלים האמיתי של הנכסים. הנאשם עשה כן לשם ניצול תקרות הפטור של הבנים במס הכנסה, בגין השכרת הנכסים שנרשמו על שמם. כן ניהל הנאשם את תזרים המזומנים של העסק מחוץ למערכת הבנקאית, תוך שימוש בכספת אישית לצורך הסתרת הכספים שקיבל, לא הציג בפני רואי החשבון שלו את פנקסיו המכילים רישום תקבוליו מהעסק, דיווח להם על הכנסותיו בעל פה בלבד, תוך השמטת החלק הארי של הכנסותיו, ולא הודיע לפקיד השומה על עיסוקו כמתחייב מסעיף 134 בפקודת מס הכנסה.

נטען כי בדו"חות שהגיש לפקיד השומה בתקופה הרלבנטית, דיווח הנאשם על הכנסה בסך 428,229 ₪ בלבד, תוך מסירת תרשומת כוזבת, והשמיט מהדו"חות הכנסה בסכום שאינו ידוע למאשימה במדויק, אך אינו פוחת מ- 2,220,261 ₪.

המענה לכתב האישום וזירת המחלוקת

הנאשם הודה בתשובתו לאישום כי בבעלותו 4 נכסים. כן טען כי סייע לכל אחד מחמשת בניו במימון רכישת נכסים, וכי בבעלותו ביחד עם אחיו שתי דירות אותן קיבלו בירושה. הוא כפר בניהול עסק להשכרת דירות, טען כי בבעלותו עסק להתקנת דודי שמש המדווח כדין לרשויות המס, וכי לא היה חייב לנהל ספרים ולדווח על הכנסותיו מהשכרת הנכסים.

כן טען כי באשר לחלק מהנכסים הנידונים, חלפה תקופת ההתיישנות ממועד הרכישה, ולפיכך לא ניתן לטעון דבר לעניין רכישתם או רישומם.

הנאשם כפר ביתר טענות המאשימה.

נוכח תשובתו זו של הנאשם, יש להכריע בשאלת היקף הנכסים אותו ניתן לייחס לנאשם, בהיקף ההכנסה מנכסים אלו, בהיקף ההשקעה של ההכנסות, בשאלה האם פעילות השכרת הנכסים עולה כדי פעילות עסקית בגינה היה עליו לדווח לרשויות ולשלם מס, ובשאלות נוספות אשר תובאנה בהמשך הכרעת הדין.

דין והכרעה

לאחר שבחנתי את מכלול ראיות המאשימה, ובהעדר פרשת הגנה - את טענות ההגנה בסיכומיה, מצאתי כי המאשימה עמדה בנטל להוכיח כי הנכסים המפורטים בכתב האישום הינם נכסי הנאשם, כי הוא קיבל את פירותיהם והיה עליו לשלם מס בגינם, וכי הלכה למעשה ניהל עסק להשכרת דירות.

טרם אבחן כל אחת מהסוגיות שעל הפרק, אציין כי ראיות המאשימה מושתתות על מספר אדנים, ובהם - הודאות הנאשם, הודעותיהם של שוכרים אשר שכרו מהנאשם את הנכסים הנידונים, ומוצגים שונים אשר נתפסו בביתו ובעסק הדוודים שבבעלותו.

הנאשם לא ניהל פרשת הגנה, ומבקש כי אורה לפסול, מטעמים שונים, את פירות החיפוש ואת הודאותיו, כפי שיפורט להלן.

אציין כבר עתה, כי לאחר בחינת מכלול טענות ההגנה, אל מול טענות המאשימה, טיב הראיות, הפסיקה הרלוונטית והוראות החיקוק - לא מצאתי להיעתר לעתירת ההגנה, ונקבע כי אין מקום לפסול את ראיות המאשימה.

להלן אדון בכל אחת מהסוגיות המצויות במחלוקת.

א. נכסי הנאשם

כאמור בפתח הדברים, שוכנעתי כי הנאשם הוא בעליהם של הנכסים הנטענים, והיתה לו השליטה המלאה והבלעדית בנכסים, כמו גם על השכרתם, שיפוצם, קבלת דמי השכירות והשימוש בהם.

המסכת הראייתית בענין זה ברורה ומדברת בעד עצמה, החל בהודאות הנאשם במשטרה, המלמדות כי לבניו של הנאשם לא הייתה נגיעה ממשית לנכסים המושכרים, עבור בהובלה וההצבעה במסגרתה קשר עצמו לנכסים המיוחסים

לו, בין אלה שבבעלותו ובין אלה שבבעלותם הפורמלית של בניו, המשך בהודעות השוכרים שהוגשו בהסכמה, וכלה בפנקסים המתעדים את הקשר הישיר והברור של הנאשם לנכסים - הכל כפי שיפורט להלן.

לאורך כל חקירותיו הבהיר הנאשם כי הנכסים הם נכסיו שלו, והוא עושה בהם כרצונו. הוא קשר את עצמו לנכסים המפורטים בכתב האישום כבר בחקירתו הראשונה מיום 11.11.2014 (ת/48). בחקירה זו טען כי ברשותו 3-4 יחידות דיור אותן חילק לחדרים, בשוק נתניה - שני נכסים ברח' ספיר 2, ואחד בזנגוויל 8, וכי הוא משכיר את הנכסים, לפי דבריו לערבים בעלי אישור שהיה, אריתראים ורוסים (עמ' 2 ש' 4 - 19).

בחקירה נוספת, מיום 13.11.2014 (ת/47), שוב הבהיר הנאשם כי הדירות ברח' זנגוויל וברח' ספיר שייכות לו. עוד מסר, כי הוא משכיר את הדירות למעלה מ-10 שנים, הן רשומות על שמו, והוא מימן את רכישתן (עמ' 2 ש' 18 - 30). כן הבהיר באותה הודעה כי שכר הדירה משמש למחייתו (עמ' 3 ש' 49 - 56).

שוב ושוב, חרף חלוף כשנה בין החקירות הראשונות לחקירות המאוחרות, היועצות עם עורך דין, ואזהרות חוזרות, עמד הנאשם על כך שהנכסים הם נכסיו. כך, בת/24 מיום 10.11.15, מסר הנאשם גרסה דומה, ציין כי הנכסים הרשומים על שם בניו שייכים לו ויעברו לבניו רק במותו, וכי מעורבות הילדים התמצתה בחתימה על מסמכי הרכישה. הוא הבהיר כי השוכרים הם שלו, וכי רק הוא טיפל בגבייה מהם. כן הבהיר כי הוא היחיד שעסק בעסקאות הנדל"ן, אף ללא מעורבות עורכי דין מטעמו.

לדבריו, הסביר לילדיו טרם חתימתם על חוזה הרכישה, כי הוא רושם את הנכסים על שמם למען עתידם, ואולם הוא שישתמש בנכסים, ישכיר אותם ויקח את הכסף "**לעצמי**" (ש' 68).

למען הסר ספק, ציין כי הילדים לא הגיעו לנכסים כדי לסייע בטיפול השוטף או בגבייה, וכלל לא ידעו מי שוכר את הנכסים.

בהודעה אחרת הבהיר מפורשות כי הוא מנהל את הנכסים ומשתמש בכסף, השייך לו, כראות עיניו (ת/22 עמ' 5 ש' 141-142).

ייתר כבד עתה באשר לכלל הנכסים הרשומים על שם בניו של הנאשם, שכלל אין מניעה כי אב יאתר השקעה נדל"ת עבור ילדיו, ודאי כאשר מדובר בצעירים בני כ-18-22, ינהל עבורם את המו"מ, ואף יטפל עבורם בהשכרת הנכסים. לפיכך, לו זו היתה התמונה המצטיירת בפניו, לא היה מקום לקביעה כי הנכסים שייכים לנאשם. ואולם הנאשם עצמו חשף בהודעותיו כי תמונת המצב שונה, כי בעלות הילדים בנכסים פורמלית בלבד, וכי הוא מיעד את הנכסים לילדיו רק עם לכתו מן העולם. עד אז, הנכסים שייכים לו, והוא שנהנה מפירותיהם. בת/24 הסביר כירצה שהילדים ידעו - "**שיש להם נכס או נכסים על שמם שיעברו לרשותם לאחר 120 שנה שלי**" (ש' 54-55), בחקירתו ת/22, הפגין הנאשם ידיעה ברורה אילו סכומים נגבים מהשוכרים השונים, וכאשר הוא נוקט בלשון רבים ואומר "**קנינו**", הוא מבהיר לשאלת החוקר כי הכוונה היא אליו ואל אשתו, ואינו טוען כי מדובר בנכסי ילדיו.

הנאשם הפגין מנהג בעלים בהובלה והצבעה שערך (ת/45), הוביל את החוקרים אל הנכסים, פירט בפניהם מי מתגורר במקום, ומה התמורה המתקבלת מהנכסים.

בהתחשב באמור, וכפי שיפורט בהמשך בהתייחס לכל נכס בנפרד, שוכנעתי מעבר לספק סביר כי הנאשם התייחס אל מכלול הנכסים כאל מקשה אחת, והתנהלותו בכל הנוגע לטיפול בנכסים שאינם רשומים על שמו הייתה זהה להתנהלותו בטיפול בנכסים הרשומים על שמו. זאת, בכל דבר וענין - החל מרכישת הנכסים כאמור, שיפוצם, שינוי יעודם, מציאת שוכרים עבורם כשהוא אינו מעדכן בפרטים את ילדיו, ההתנהלות אל מול השוכרים, תשלום המיסים העירוניים, המים והחשמל, קבלת שכר הדירה והעשייה בתמורה כבשלו. גם בנכסים עצמם עשה כבשלו ונהג בהם מנהג בעלים - פיצל אותם, דאג לתחזוקתם וכיוצא בזה.

המסמכים שנתפסו (ובהם ת/68, ת/70, ת/73), מלמדים כי הנאשם לא הבחין בין הדירות המצויות בבעלותו הפורמלית לאלו הרשומות על שם ילדיו, ושילם לטענתו לגבי אלו ואלו את חשבונות המים, הארנונה, החשמל ועוד. כך גם נמצאו ברשותו ללא הבחנה של הבעלות הפורמלית, ובמיוחד, הסכמי הרכישה, ובפנקסיו (דוגמת ת/36), תיעד במיוחד, באותם עמודים ממש, את התקבולים מכלל הנכסים הנידונים - אלו הרשומים על שמו ואלו הרשומים על שם ילדיו.

בכל אלו יש כדי לתמוך במסקנה כי הדירות הינן דירות הנאשם, ולא דירות ילדיו.

בנסיבות אלו מקבלת אני את טענת המאשימה, לפיה גרסת הנאשם כי אך סייע במימון הנכסים, נועדה להרחיקו מהבעלות בהם. משהנאשם או בניו לא העידו בסוגיה זו, או בכלל, אין בטענתו של הנאשם, אשר לא גובתה במסמכים או בראיות כלשהן, ולא היה בה ככלל פירוט של מועדים או סכומים, כדי לפגום במסקנה כי הוא הבעלים הממשי במכלול הנכסים הנדון, ובמסקנה כי אכן, כטענת המאשימה, הקשר של ילדיו לנכסים טמון לכל היותר בחתימתם על חוזי הרכישה.

ההגנה אמנם הפנתה לעמ"ה (מחוזי חיפה) 363/02, ישעיהו גריל נ' פקיד שומה חיפה, ניתן ביום 6.1.05 (פורסם בנבו) ולעמ"ה (מחוזי חיפה) 140/89, אברהם דר נ' פקיד שומה חיפה, ניתן ביום 27.6.90 (פורסם בנבו), במסגרתם נידונו סוגיות דומות של בעלות אב וילדיו בנכסים. ואולם באותם מקרים התבססו בתי המשפט בין היתר על עדויות האב והילדים בכל הנוגע לבעלות בנכס ולשימוש בו, שעה שבפניי נמנעו כאמור הנאשם וילדיו מלהעיד. זאת ועוד, בענין גריל, אף נקבע בהסתמך על עדות מהימנה של המערער וילדיו, כי הילדים עשו שימוש בהכנסה, וכי יכולים היו להשיב בכל עת את השליטה בנכסים לידיהם, בשונה מגרסת הנאשם שבפניי בהודעותיו.

משכך, מקבלת אני את טענת המאשימה לפיה הנאשם הוא "בעל העץ", ולפיכך גם "בעל הפרי". בהעדר כל עדות אחרת לסתור מסקנה זו, נוכח אי ניהול פרשת ההגנה, ובהתחשב בסעיף 82 בפקודת מס הכנסה, שעניינו בהסבה, הקנאה והעברת נכסים, הרי שאין מנוס מקביעה כי הנכסים הינם כאמור - נכסי הנאשם.

ההובלה וההצבעה

הנאשם יצא לביצוע הובלה והצבעה על הנכסים הנידונים ביום 5.11.15, לאחר שהוזהר כחוק ואף התייעץ עם בא כוחו (ר' ת/44). הוא חתם על הדו"ח לאחר ביצוע ההובלה ואישר את נכונות האמור בו.

חוקר המשטרה **ארז שקלים**, הבהיר בחקירה נגדית כי אזהרת הנאשם מובנית בדו"ח וכתובה בהתאם לנוסח האזהרה שהיה מקובל באותה עת, וכך הקריא אותה. כן עמד על כך שאזהרה זו מהווה המשך לחקירה קודמת של הנאשם, במסגרתה הוזהר באופן מפורט. עוד הבהיר, כי כל שנרשם בדו"ח נכון, לרבות דברי הנאשם, אשר למעשה הוביל את הסיור.

החוקר **ערן אלדובי** העיד כי נכח בסיור באופן חלקי, שכן הגיע למקום לאחר שהסיור החל. הוא העיד כי היו מעורבים בחקירה נציגי משטרת ההגירה, חברת החשמל, ועוד. לדבריו, פגש את הנאשם, וכתב את דבריו (ת/29), עליהם העיד כך: **"במסגרת הסיור סיפר לנו הנאשם כי הוא מטפל בכל נושא הנכסים, הוא מתחזק אותם, מייבא את השוכרים וגובה בעצמו את דמי השכירות, הם מגיעים אליו והוא משתמש בהם לצרכיו ואוסף גם שהוא סיפר שהמצב הזה ימשך עד ליום מותו, עד 120..."** (עמ' 26 ש' 9-11).

בת/29, המזכר אותו ערך אלדובי במהלך ההובלה, צוין גם כי הנאשם מסר **שכל הדירות מהן הוא גובה שכ"ד, לרבות אלה הרשומות על שם ילדיו, הן שלו. הנאשם דואג לטפל בהן באופן שוטף, ובכלל זה בתיקונים הנדרשים, וכן גובה דמי שכירות.**

בת/23, חקירתו של הנאשם יום למחרת ההובלה, אישר הנאשם לאלדובי את תוכן האמרות מההובלה.

כאמור, ההגנה ניסתה לרמוז כי מי מהחוקרים או השוטרים, אשר העיד כי נכח בחיפושים ובהובלה, למעשה לא השתתף בהם, אלא בדה את הדברים. מסקנה מרחיקה לכת שכזו צריכה היתה להיתמך בעדות הנאשם, אשר נכח בכל אחד מהחיפושים ובסיור, ומצופה היה כי יעיד על כך, ככל שאכן אחד העדים בדה את הימצאותו במקום. זאת לא עשה הנאשם.

יתרה מכך, שלל העדויות לימדו כי הסיורים כללו נציגים מגופי חקירה ואכיפה שונים, כאשר חברי כל גוף לא בהכרח הכירו את חברי הגוף האחר, ולא התעמקו בשאלה מי הנוכחים מטעם הגופים האחרים (ר' עדות **המפקח עידו חשאי**, **רס"מ אלעד יפת והחוקר ארז שקלים**). בכך יש כדי להסביר חוסר הלימה מסוים, ככל וזה קיים, בין דו"חות שונים המציינים את הנוכחים.

בנסיבות אלו, ובהתחשב בהתרשמותי הבלתי אמצעית מהחוקרים והשוטרים שהעידו בפניי, בהם נתתי אמון, איני מוצאת לקבוע כרמיזת ההגנה כי מי מהם לא היה בשטח, ובדה את דברי הנאשם אשר תועדו במהלך החיפושים וההובלה.

להלן תפורטנה הראיות באשר לבעלות הנאשם בנכסים השונים. כאמור, לאחר שבחנתי את מכלול הראיות, באתי לכלל מסקנה כי הוכח בפניי שהנכסים השונים לגביהם טוענת המאשימה כי הם בבעלות הנאשם, הינם אכן נכסי הנאשם, ובכללם אלו הרשומים על שם ילדיו.

אשר לנכס ברחוב אפרים, הרי שהנאשם הודה כי הוא **רשום על שמו ומצוי בבעלותו**, מזה 25 שנים (ר' גם המענה לכתב האישום).

לדבריו, מדובר בבית פרטי שפוצל לפני כ-3-4 שנים ל-3 דירות, והוא גובה ₪ 1600 בחודש עבור כל חדר (ת/22 עמ' 3 ש' 37-38). בהמשך סייג הנאשם את הדברים, וטען כי למעשה רק יחידה אחת מושכרת (נכון למועד גביית הודעתו).

ועם זאת, בת/61 מצויים מספר חוזי שכירות בין הנאשם לבין שוכר באותה כתובת, המתייחסים לשנים הרלוונטיות לכתב האישום, החל משנת '09. משכך, אין בידי לקבל, בהעדר עדות מטעם הנאשם או מי מטעמו, את הסתייגותו באשר לתקופה בה הושכר הנכס הלכה למעשה.

נכס נוסף מצוי ברחוב שער העמק, ולגביו אישר הנאשם את בעלותו (ת/22 עמ' 2 ש' 34-36, וכן במענה לכתב האישום). לדבריו שלו, מדובר בנכס אותו רכש לפני למעלה מ-10 שנים כמחסן, והסב אותו למגורים. הוא מסר כי הנכס מושכר ב-1400 ₪ לחודש.

נכס נוסף אשר הבעלות בו מיוחסת לנאשם מצוי ברחוב התותחנים 14 בכפר יונה.

הנאשם דיווח בהצהרת ההון לשנת 2013 כי הבית אכן מצוי בבעלותו (ת/41), ובת/61 נמצא הסכם שכירות בין הנאשם (הכתוב בו כשוכר) לנעמה כהן ניסן, לגבי נכס זה. בהתאם להסכם, תקופה השכירות היא מ-1.5.13 למשך שנה, ותמורתה ישולמו 2200 ₪ בחודש, באמצעות צ'קים.

בנסיבות אלו, ובהעדר ראיה לסתור, אני קובעת כי הנאשם הוא בעלי הנכס, וקיבל את התמורה המפורטת בהסכם.

הנאשם אישר בתשובתו לאישום כי הוא הבעלים גם של נכס ברחוב ספיר 2.

כן אישר הנאשם (בתשובתו לאישום, בת/22 ובת/28), כי ברחוב ספיר מצויה בבעלותו חנות בשטח של כ-20 מ"ר, המושכרת כבית קפה או כחנות, תמורת 1500 ₪, וכן נכס נוסף בגודל של כ-80 מ"ר, אשר שימש בעבר כחנות והיום מחולק ל-4 תאי הלנה.

הסכמי שכירות שנתפסו במסגרת ת/61, מלמדים על הכנסות הנאשם מנכסים אלו.

נכס נוסף בכתובת זו, בקומה השניה, רשום על שם בנו עידן. בת/22 מסר הנאשם כי באותו בנין - "יש לי 2 קומות", וכן - "בנכס הזה יש לי 4 דירות והוא עלה לי כ-700,000 ₪". מכאן שלא הבחין בין הנכס הרשום על שמו לבין הנכס הרשום על שם בנו, והתייחס אל שניהם כשייכים לו.

בת/24 הבהיר שוב הנאשם מי הבעלים האמיתי של הנכס, וכי עידן אך חתם בפני עו"ד על מסמכי רכישה. לדברי הנאשם - **"בספיר 2 יש לי תאי הלנה. הנכסים האלו רשומים על שמו של עידן"** (ש' 48-49, ההדגשות בהכרעת הדין - שלי).

ואכן, על הסכם רכישת הנכס, נכתבו פרטי הנאשם לצד פרטי הבן, אשרהיה בן 18 שנים במועד הרכישה (ע' 161 ש' 21-25).

גם במסגרת ההובלה (ת/45) מסר הנאשם לגבי נכס זה כי הדירות **רשומות** על שם בנו עידן, אולם הוא שמטפל בהיבט הכספי, ומשכיר את הדירות לאריתראים, ולאדם בשם ויקטור גרשטיין. גרשטיין אכן מסר לשוטרים כי הוא שוכר את היחידה מהנאשם כבר 6-7 שנים.

כן הוגשו בהסכמה, וללא חקירת העדים, הודעות דיירים המתגוררים במקום, אשר קשרו את הנאשם לבעלות בנכסים, ולמנהג הבעלים בו נהג. להלן יפורטו ההודעות והמסמכים המלמדים אף הם על היות הנאשם בעליו של הנכס, ועל דמי השכירות אותם גבה בפועל מהחדרים שהחזיק בספיר 2.

כך, **ברחי נגאסי**, ת/8, מסר כי הוא מתגורר בקומה הראשונה כמעט 4 שנים לדבריו, עם אחיו, משלם את דמי השכירות לנאשם בכל חודש, וכי הנאשם הוא שמגיע לטפל בבעיות בדירה, או שולח אחרים לשם כך.

פרוטוקול הדין של קליטה פלימלין בבית הדין למשמורת, מיום 4.11.15 (ת/20), מלמד כי הוא הסתכן לאורך דרך סיני והתגורר משך 7-8 חודשים ברחוב ספיר 2 קומה 1, אצל הנאשם. העד מסר כי התגורר עם אדם נוסף בדירה, ויחד שילמו לנאשם ₪ 1300 במזומן. התשלום כלל את כל התשלומים, ומשהתעוררה בעיה פנו לנאשם.

הפטון וולדלמייקל, מסר אף הוא בהודעתו (ת/11), אשר הוגשה בהסכמה, כי הוא מתגורר בדירה של הנאשם ברחוב ספיר 2 דירה 1. לדבריו, הוא מתגורר במקום מפברואר/מרץ '13, וחברו פלמון סימון, גר במקום מזה שנה.

העד משלם **לנאשם** ₪ 1300 מדי חודש במזומן, כאשר הנאשם או בנו מגיעים לדירה וגובים את התשלום. העד הבהיר כי הסכום כולל תשלום עבור חשמל, מים וארנונה, וכי לא קיבל מהנאשם קבלה.

פרוטוקול הדין של קונדה סידיקי בבית הדין למשמורת, מיום 4.11.15 (ת/21), אשר לדבריו הסתכן לאורך דרך סיני מחוף השנהב, מלמד אף הוא כי התגורר **אצל הנאשם** בכתובת האמורה, וכי הנאשם היה עבורו הכתובת לכל סוגיה הקשורה בשכירות.

כן נמצאו בחיפוש חוזים של הנאשם או חוזים החתומים על ידי בנו, אשר נשמרו ברשות הנאשם, המעידים אף הם כי הנאשם הוא שהלכה למעשה השכיר את הדירות וטיפל בכל ההיבטים הנוגעים לנכס זה.

נוכח המפורט לעיל, איני מוצאת מקום להבחנה בין הנכס הרשום על שם עידן לנכס הרשום על שם הנאשם באותה כתובת - ספיר 2, ונקבע כי שניהם שייכים לנאשם. זאת, בהתבסס על דברי הנאשם, לפיהם הנכס הרשום על שם עידן שייך לו, שעה שהקשר של עידן לנכס מסתכם בחתימתו על הסכם בפני עו"ד. לדברי הנאשם, הוא שבחר את הנכס, רכש אותו, פיצל אותו וטיפל בו ככל שהיה צורך בכך, השכיר אותו, התמודד

עם סוגיות הנוגעות לשכירות, וקיבל את פירות ההשכרה. הודעות השוכרים תומכות בדבריו אלו, כמו גם מכלול הראיות והשיקולים אשר יפורטו בהמשך לגבי הנכסים האחרים הרשומים על שם בניו של הנאשם.

לאחר שבחנתי את הראיות, מצאתי כי הנאשם הוא הבעלים גם של הנכס ברחוב ספיר 10, הגם שהנכס רשום על שם בנו נתנאל.

ראשית, בהודעתו, ת/22, מסר הנאשם כי הנכס היה מלטשה בגודל 100 מ"ר, אותה הסב ל-5 יחידות דיור. בהודעתו קושר הנאשם את עצמו באופן מהותי לנכס, ומפרט אודות פעולותיו שלו בנכס. כך, הוא מציין כי הנכס "רשום על שם נתנאל", אך מבהיר בגוף ראשון - "רכשתי", "הסבתי" וכיוצא בזה פעלים המלמדים כי הנכס למעשה מצוי בבעלותו, וכי הנאשם מבחין בין הרישום לבין הבעלות.

בהודעה נוספת, ת/24, מסר לגבי נכס זה כי נתנאל נשלח לעו"ד לחתום, והוא יודע שהנכס יעבור לרשותו בפועל לאחר 120 שנה - ניסוח המלמד אף הוא על הבעלות המהותית של הנאשם בנכס.

לא למותר לציין כי אף בהסכם המכירה נכתב הנאשם כמויפה כוחו של בנו (ת/69).

הנאשם אף הצביע על נכס זה במסגרת ההובלה אותה ערך (ת/45), וידע לפרט בפני השוטרים מי מתגורר בכל יחידה בכתובת זו.

בנוסף, בפנקסיו של הנאשם, אליהם אתייחס בהמשך, נרשם, בין היתר, נכס זה במכלול הנכסים אותם מנהל הנאשם, ובכלל זה כתב הנאשם כי יש לחייב ב-3000 ₪ את הועד, כי יש להפחית 2000 ₪, ועוד (ר' בין היתר את ת/36 - אחד הפנקסים).

ועוד, ראיות המאשימה אשר הוגשו כאמור בהסכמה, מלמדות כי הדיירים מכירים את הנאשם כבעלי הנכס, ומתנהלים מולו בלבד. כך, הודעתה של אלמז זוריהן, אשר הוגשה בהסכמה וללא חקירתה (ת/7), מלמדת כי העדה היא אריתראית המתגוררת בספיר 10 קומה 6. לדבריה, היא מתגוררת במקום משך 9 חודשים, ולבעל הבית קוראים יעקב. כן מסרה כי נראה לה שגם השכנים שוכרים את חדריהם מהנאשם. העדה מסרה כי היא משלמת לנאשם 1750 ₪ מדי חודש, והוא מגיע ולוקח את הכסף במזומן, מבלי ליתן לה קבלה. כן הבהירה כי הנאשם הוא הכתובת היחידה שלה כשמתעוררת בעיה כלשהי.

גם הודעת עבד מליק עבדלכרים הוגשה בהסכמה (ת/18). מהודעתו עולה כי הגיע לארץ מסודן, הוא מתגורר בספיר 10 דירה 3 כבר שלוש שנים, אצל בעל בית בשם יעקב, עימו חתם על חוזה שכירות בשנה הראשונה בלבד. העד מסר מה גובה דמי השכירות, וציין כי המחיר כולל חשמל, מים וארנונה. כן מסר שהנאשם מגיע בעשרה בכל חודש כדי לקבל את הכסף.

הודעת בן דודו של העד, נאסר באקל קאקדה, הוגשה אף היא בהסכמה (ת/16), ותומכת בגרסת העד כמפורט לעיל.

אשר למשך השכירות בנכס זה, הרי שההגנה טענה כי הנכס הושכר רק לאחר התקופה הרלוונטית לכתב האישום. לטענת ההגנה, מת/28, נסח טאבו, עולה כי הוא נרכש על ידי בנו של הנאשם רק ביום 28.11.14. גם מהסכם המכר עולה כי מסירת החזקה בנכס זה תהא רק עם התמורה האחרונה, בחודש ינואר '15. ואולם שוכנעתי נוכח הראיות שהוצגו בפניי, ובכללן הפנקסים אליהם אתייחס בהמשך, לצד העדויות המפורטות לעיל, עליהן לא חלקה כאמור ההגנה, הסכם השכירות שנמצא, ובהעדר עדות של הנאשם לסתור, כי הלכה למעשה השכיר הנאשם את הנכסים בכתובת זו עוד טרם המועדים המצויינים בחוזה הרכישה, וקיבל את התמורה המצויינת בדברי העדים (ר' ת/61, מיום 2.3.14).

נוכח המכלול האמור, נמצא לפיכך כי גם נכס זה, הרשום על שם הבן נתנאל, שייך הלכה למעשה לנאשם עצמו.

אשר לנכס המצוי בזנגוויל 8, הרי שאין חולק כי מן הבחינה הפורמלית נרשם הנכס על שם הבן טל (ר' נ/6, פלט של מס רכישה, המעיד על רכישתו ב-5.4.00).

עסקינן בנכס ובו 16 חדרונים, אשר לגרסת הנאשם סגור משנת '14, נוכח צו הריסה שהוצא לאחר שהוגדר כמסוכן על ידי העירייה.

הראיות מלמדות כי הנאשם נהג גם בנכס זה מנהג בעלים, ובכלל זה אמר לגביו כי הוא "**עשה לי רק צרות והפסדים**" (ת/22 עמ' 2 ש' 17-18).

גם בת/22 א הבהיר הנאשם כי הנכס מצוי בבעלותו, בצינו לגביו כי הוא "**עלה לי זול מאד**".

בת/24, הודעה נוספת, שב והתייחס הנאשם אל תאי ההלנה "שהיו לי" בזנגוויל ונסגרו על ידי העירייה, באופן המלמד אף הוא על בעלות הנאשם בנכס.

ואכן, בת/70 מצויה הודעת העירייה על היות הנכס מבנה מוזנח/מסוכן. ההודעה, מחודש נובמבר '14, ממוענת לנאשם כבעל הנכס, ונמצאה במסמכיו.

המאשימה טוענת כי חרף צו ההריסה שהוצא, המשיך הנאשם להשכירו, כעולה מהפנקסים. ואכן, בת/33, אחד מפנקסי הנאשם, ציין הנאשם לגבי נכס זה כי התקבל תשלום עבורו גם ב-1.10.15.

נוכח המפורט לעיל באשר לנכס זה, כמו גם לגבי הנכסים האחרים הרשומים על שם הבנים, ובהעדר עדויות לסתור מטעם הנאשם, בניו, או כל גורם אחר, מקבלת אני את טענת המאשימה לפיה לבן טל אין קשר ממשי לנכס, למעט רישומו על שמו וחתימתו על הסכם הרכישה.

אף הנכס המצוי ברח' זנגוויל 9 אינו רשום על שם הנאשם אלא על שם בנו ניר.

שוכנעתי כי גם נכס זה מצוי למעשה בבעלות הנאשם.

הנאשם מסר בהודעתו, ת/22, כי מדובר בנכס בן 2 חדרים, וכי הוא מקבל על החדרים יחדיו 2200 ₪. גם לגבי נכס זה טען הנאשם כי הוא **רשום** על שם בנו, שעה ששאר הפעלים בהם השתמש מלמדים כי הנאשם הוא שפועל, עושה ואף נהנה. בת/24 פירט הנאשם כי הוא ש"סגר" את העסקה לפני למעלה מ-10 שנים, ו**ביקש** מניר לגשת לעו"ד על מנת לחתום על מסמכי הרכישה.

לגבי נכס זה, כחריג לנכסים האחרים, טען הנאשם כי ניר שילם חלק מהתמורה. לדבריו, ניר נתן כתמורה לבעל הנכס את הרכב שלו, והנאשם הוסיף כ-2000\$-3000 בלבד.

ואולם למעט דברי הנאשם, לא הובאה ולו שמץ של ראיה כי אכן הנכס נרכש תמורת ג'יפ של ניר וסכום נוסף, הגם שניתן בנקל היה להעיד בנושא זה את ניר, את הנאשם, את מוכר הנכס, להציג חוזה מכירה בו רשומים הפרטים, פלט המלמד על העברת הבעלות בג'יפ וכיוצא בזה.

נוכח מכלול הראיות אותו הציגה המאשימה, ובהעדר ראיות ממשיות לסתור, שוכנעתי כי גם לניר לא היה קשר לנכס, למעט חתימתו על הסכם הרכישה. הנאשם הוא שהשכיר את הנכס, הוא שבחר את השוכרים והתמודד למולם, הוא שגבה את דמי השכירות ושלשלם לכיסו, והוא שטיפל בנכס. בנסיבות אלו, איני מוצאת מקום לקבל את טענתו כי עסקינן בנכס המצוי בבעלות ניר.

באתי לכלל מסקנה כי **גם הנכס ברח' ספיר 1, הרשום על שם הבן ציון, שייך לנאשם.**

הנאשם עצמו מסר באופן ברור בת/24, כי - "**מדובר בנכס שלי שרשמתי על שמו**" (ש' 63), כאשר לדבריו מדובר בחנות בקומה שנייה, בשטח בן 100 מ"ר, אותה הסב ל-6 חדרים.

נהיר כמו גם לגבי הנכסים האחרים, כי הנאשם מבחין היטב בין הרישום - הפורמלי והמטעה, על שם ציון, לבין הבעלות האמיתית, הבאה לידי ביטוי בפעולותיו - "רכשתי.. יש לי שם..", וכיוצא בזה. אף הראיות העצמאיות, ובהן עדויות שוכרים, תומכות במסקנה זו.

גם מת/45, דו"ח ההובלה, עולה כי הנאשם הוביל את החוקרים לכתובת זו, ומסר כי **הדירות שייכות לו, הגם שהן רשומות על שם ציון, וכי הוא שמקבל את דמי השכירות**. החוקרים פגשו באותו מקום אדם בשם ניסים סנדרוסי, אשר מסר כי הוא שוכר את הדירה מהנאשם, ומכאן, שלא די בכך שהנאשם מבהיר כי הדירות הן שלו, אלא שגם השוכר מכיר את הנאשם כבעלים. בהקשר זה יצוין כי בת/61, מסמכיו של הנאשם, נמצא חוזה שכירות בין הנאשם לבין סנדרוסי, בו מצוין הנאשם כמשכיר, הגם שאינו בעל הדירה הרשום. בהתאם לחוזה, ישלם סנדרוסי 1900 ₪ בכל חודש, החל מיום 30.1.13 לשנה.

זאת ועוד, מספר דיירים המתגוררים בתאי ההלנה בכתובת זו, מסרו בהודעה אשר הוגשה בהסכמה וללא חקירתם, כי הם מכירים את הנאשם לבדו, ומתנהלים למולו. מהודעות אלו ניתן להסיק באופן ישיר, וללא תלות ברישומי הנאשם בפנקסיו, אודות הכנסות הנאשם, ובעלותו בנכס.

כך, **מחמוד זגיב** מסר בהודעתו (ת/1), כי הוא מתגורר ברח' ספיר 1 קומה 1 חדר 5, כשמונה חודשים - שנה, ומשלם 1100 ₪ שכירות, כולל חשמל מים וארנונה. הוא הבהיר כי הוא משלם לאדם בשם יעקב את שכר הדירה בכל חודש במזומן, כי לא ערך עימו כל הסכם, והוא אף אינו מקבל ממנו כל קבלה או אישור עבור התשלום. העד מסר את מספר הטלפון של הנאשם - כפי שאכן מופיע בהודעות הנאשם.

גם **אלמברן גברסהסי** מסר בהודעה שהוגשה בהסכמה וללא העדתו (ת/5), כי הוא מתגורר באחת הדירות במקום מזה שנתיים, עם אדם בשם יאמן, והשניים שוכרים את המקום מאדם בשם יעקב (תמונתו של הנאשם הוצגה לו והוא זיהה אותו), ומשלמים יחדיו 1100 ₪. הוא הבהיר כי בשנה הראשונה שילם ליעקב 400 ₪ בחודש, ואולם בחודשיים האחרונים הוא משלם 550 ₪ לחודש, שכן לא מתגורר בנכס שותף שלישי.

לדבריו, הנאשם מגיע למקום בעשרה בחודש ומקבל את התשלום במזומן, הגם שפעמיים הגיע בנו לקחת את הכסף.

העד הבהיר כי לא נחתם חוזה שכירות, הוא לא קיבל אסמכתא על התשלום, והתשלום כולל ארנונה, חשמל ומים. כן ציין כי הנאשם מתעד ביומן או בדף בעת ביצוע התשלום.

פרטים דומים באשר למשך המגורים בדירה, גובה שכר הדירה, זהות הנאשם, והגעת הנאשם מדי עשרה בחודש לקבלת התמורה, מסר גם **ימני אשבור**, אזרח אריתראה, שותפו לחדרון של גברסהסי (ת/15).

דברים דומים עולים גם מהודעת ג'מאל אוהיב, תושב ג'נין, אשר הוגשה ללא חקירה (ת/9), באשר לזהות הבעלים. עד זה ציין כיהוא מתגורר בכתובת האמורה כבר עשר שנים, וכי שכר הדירה כולל חשמל, מים וארנונה.

מעסיקו של ג'מאל אוהיב, **משה אריק מלכה**, העיד בפני כי אכן ג'מאל השאיר אצלו **מספר פעמים** כסף, אותו נטל הנאשם.

כן אישר הנאשם כי בבעלותו נכס ברח' שוהם/ויצמן, לגביו מסר בת/22, כי מדובר במרתף בגודל כ-500-600 מ"ר. הוא ציין כי הנכס מחולק ל-7 חללים, וכי הוא משכיר את חלקם תמורת 1000 - 1500 ₪ וחלק אחר תמורת 800 - 900 ₪. הוא ציין כי במקום קיים גם מחסן כלים המושכר תמורת 1500 ₪ בחודש. לדבריו, הוא מכנה את הנכס בפנקסיו כשוהם או ויצמן.

הצדדים נחלקו בשאלה האם מדובר בנכס אחד או בשניים, וייתכן כי ייארמר כבר עתה כי איני מוצאת חשיבות להכרעה בסוגיה זו. מוסכם על הכל כי עסקינן בנכס המשתרע בין שתי כתובות אלו (בת/70, צו רישום בתים משותפים, מובהר שמדובר במבנה אחד), וכאשר עניינו של כתב האישום בשאלה האם הנאשם הוא בעליו של עסק להשכרת נדל"ן, מה הם נכסיו, ומה גובה ההכנסות שהפיק, השאלה אם מדובר בנכס אחד או בשניים, הינה פחותת חשיבות. יובהר כי אין בידי לקבל את טענת ההגנה כי משמעות התייחסות המאשימה אל הנכס כאל שתי כתובות היא ייחוס כפילות להכנסות אותן קיבל הנאשם. זאת, שכן ההכנסות חושבו, כפי שיבואר להלן, בהתאם להודאות הנאשם, וחוזקו בהודעות השוכרים והחוזים שנתפסו, ובפנקסי הנאשם. מכאן שאין המדובר בכפילות רעיונית אלא בחישוב ההכנסה כפי שהתקבלה.

המאשימה הציגה ראיות באשר להכנסות הנאשם מנכס זה; חלקן תפורטנה להלן.

טספאי קידנה, מסר בהודעתו (ת/13), כי הוא מתגורר אצל הנאשם בויצמן 4 דירה 6. הוא מסר מה הם דמי השכירות, וכן כי הוא משלם במזומן לנאשם, מתנהל למולו בלבד, וכי המחיר כולל חשמל, מים וארנונה.

דברים דומים מסרו גם שותפיו של עד זה, וולדס דסטה (ת/12) וברהן מסגן יונאס (ת/14). יונאס אף מסר כי קודם למגוריו בכתובת זו, התגורר בנכס אחר של הנאשם משך שנתיים וחצי ברחוב זנגוויל, עם שני שותפים, אשר כל אחד מהם שילם 500 ש"ח.

גם **טפרי סמבאייט, מסרה בהודעתה (ת/17),** כי היאגרה בויצמן 4, אצל הנאשם, מזה שנתיים, יחד עם שותפתה אזמרה. היא וחברתה משלמות לנאשם יחדיו מדי חודש 1000 ₪ במזומן, סכום הכולל תשלום עבור חשמל, מים וארנונה, והיא מתנהלת רק למולו.

שותפתה **קשאי אזמרה, מסרה בהודעתה (ת/4),** דברים דומים.

תומאס פאולו אליאס, מסר בהודעתו (ת/6), כי הוא מתגורר בויצמן 4 אצל הנאשם, ומשלם לו 1200 ₪ בחודש במזומן, הגם שלעיתים שילם יותר. העד מסר כי לא חתם על הסכם, וכי כאשר ביקש מהנאשם חוזה, אמר לו הנאשם שאין צורך בכך, וכי אם תבוא המשטרה, זה יעשה בעיות.

בת/61 מצוי גם הסכם שכירות עם אדם בשם קשאי גויטום, בכתובת זו, מ-20.8.12 לשנה, תמורת 1500 ₪ בחודש.

עוד אציין, כי שתי דירות אשר גם לגביהן נטען כי הנאשם מקבל דמי שכירות ואינו מדווח על ההכנסות מהן, מצויות ברחוב יוספטל 1 ו-11, ושייכות לו ולשמונת אחיו.

לדברי הנאשם בת/22, מדובר בשתי דירות קטנות, אשר עברו אליו ואל שמונת אחיו בירושה, ומניבות 2900 ₪ לחודש בסה"כ. עוד טען, כי הוא שמטפל בהשכרה ובגבייה, ומעביר את הכסף לאחיו, לאחר ניכוי הוצאות כגון חשמל ומים.

הנאשם אמנם לא הציג כל הסדר בינו לבין אחיו באשר לחלוקת דמי השכירות, ואולם בהתחשב בכך שאין חולק כי הדירות אכן עברו אליו ואל אחיו בירושה, ובהתחשב בכך שהנאשם מסר את הדברים כבר במשטרה, אני מוצאת לאמץ את גרסתו זו.

לטענת המאשימה, אין מקום להחריג את נכסי הירושה ממערך הנכסים ששימש כמלאי עסקי בפעילות השכרת הנכסים, כאשר מנגד טענה ההגנה כי בדומה לנכסים האחרים הנידונים, אין המדובר בהכנסה מעסק.

בהמשך הכרעת הדין אבחן האם פעולות השכירות אותן ביצע הנאשם מהוות עסק; לפיכך, בעת הזו, די אם יצוין כי עסקין בנכסים נוספים אותם משכיר הנאשם.

לא למותר לציין כי חוזה השכירות של אחד הנכסים האמורים אכן נמצא ברשות הנאשם במסגרת ת/61.

עוד יאמר, כי איני מתעלמת מכך שלא הובאו בפני ראיות בשאלה האם אחיו של הנאשם מדווחים אודות ההכנסה מנכסים אלו, ואולם משהנושא לא נידון על ידי מי מהצדדים, ולא הובאו בפני ראיות באשר להיקף הנכסים של האחים והיקף הכנסותיהם, הרי שהשאלה המצויה במחלוקת בהתייחס לנכסים אלו הינה אך האם יש להחריגם מכלל נכסי הנאשם, ולא מצאתי טעם כלשהו לעשות כן.

נוסף על הנכסים הנ"ל, טוענת המאשימה כי הנאשם הינו בעליהם של כ-15 נכסי נדל"ן נוספים ובהם חנויות, אותם השכיר לצרכים מסחריים והפיק מהם הכנסה. נטען כי נכסים אלו מתועדים בפנקסי הנאשם, ובהם - שטח חניה באזור התעשייה נתניה, המכונה בפנקסים - דניאל, דניאל ביוב, מגרש ביוב וכו'; נכס שהושכר לצורך הפעלת מסגריה, המכונה בשמות שונים, נכסים בשם שוהם 25, שוהם 2, בית קפה, פיצוציה, וילה לולה, סלע, ועוד.

לטענת המאשימה, הימנעות הנאשם מלהעיד לגבי נכסים אלו, ולהעיד עדים לענין התקבולים המפורטים בפנקסים ביחס אליהם, מחזקת את ראיותיה.

ההגנה טענה מנגד בסיכומיה, כי הנכסים הנוספים לא הוכחו כנכסי הנאשם. לאחר שבחנתי את מכלול הראיות שוכנעתי כי הוכח מעבר לספק סביר כי הנאשם היה בעליהם של נכסים נוספים וקיבל תשלום עבור נכסים אלו, אף אם לגבי חלק מהנכסים, כתובתם המדויקת לא הובהרה. משבחר הנאשם שלא להעיד, הרי שלא הפריך את המסקנה כי השכיר נכסים נוספים, וקיבל תמורה עבורם.

כך, הנאשם הודה בחקירה ת/22 כי השכיר שטח **כחנייה**, והבהיר כי הנכס נקרא בפנקסים בשמות דניאל או אזור תעשייה. בניגוד להודאה בחקירה, כפר בבית המשפט כפירה כללית בסעיף המתייחס לנכס זה.

מהחקירה האמורה עולה עוד כי בצמוד לשטח החניה, החזיק הנאשם בנכס נוסף שהושכר **למסגר**, לצורך הפעלת מסגריה.

אציין כבר עתה כי איני רואה חשיבות בהוכחת בעלות הנאשם בכל אחד מהנכסים הנטענים. הקביעה כי הנאשם הוא בעלי נכסים נוספים, רלוונטית לבחינת הטענה לפיה השכרת הנכסים עלתה כדי פעילות עסקית, ולצורך תמיכה בסבירות הטענות באשר לסך דמי השכירות שניגבו. משכך, אף אם לא הוכחה בעלות הנאשם בנכס כזה או אחר מתוך הנכסים הנוספים, אין בכך כדי להשפיע על המסקנות הנובעות מהראיות שהוצגו בפניי.

בדומה, גם לגבי חלק מהשוכרים שנחקרו לא הובהר מקום מגוריהם המדויק. בהסכמת ההגנה הוגשו מספר הודעות, המלמדות כי הנאשם השכיר נכסים שונים, חלקם אינם מפורטים במדויק בהודעות, לשוכרים שונים, וקיבל מהם תמורה. משנמצא כי שוכרים אלו התגוררו בנכסים השייכים לנאשם ושילמו לו דמי שכירות, הרי

שנוכח הסכמת הצדדים להגשת ההודעות, והעדר מחלוקת לפיכך על אמיתות תכנן, יש להתייחס לדמי שכירות אלו כאל הכנסה אותה קיבל הנאשם.

כך, מהודעות תיסיר אלגנדי ואברהים זרהאן עולה כי הם מתגוררים יחדיו בנכס של הנאשם ברחוב ספיר, מבלי שהוברר באיזו כתובת ברחוב ספיר. אלגנדי מסר בהודעתו (ת/19), כי הוא מתגורר ללא חוזה, בחדרון בגודל 3 מטר מרובע, ללא מיטה או חפצים אחרים, וישן על הריצפה. השניים יחדיו משלמים לנאשם תמורת חדרון זה 1000 ₪, אותם מוסר העד לידיו של הנאשם, אשר מגיע לגבות את הכסף בכל חודש מראש במזומן. העד הבהיר כי הוא ידע שהנאשם משכיר דירות רבות, וכך הגיע אליו. כן הבהיר כי הוא מתנהל רק מול הנאשם.

דברים דומים מסר גם השותף, אברהים זרהאן (ת/3).

ראיות נוספות באשר לדמי השכירות שניגבו בפועל מהנכסים הנוספים אליהם התייחסה המאשימה, הן עדויות יצחק גניש ובנו ליאור. ייאמר כבר עתה כי השניים מסרו במשטרה כי שכרו מהנאשם נכס וניהלו בו "טוסט קפה", ואולם בבית המשפט ניסו למזער את אמרתיהם במשטרה ואף לחזור בהם מהן.

יצחק גניש (להלן: "האב"), מסר בהודעתו, ת/57, כי לו ולבנו ליאור יש קיוסק ברחוב שוהם 2, והוא עצמו ישן במחסן בויצמן 4, השייך לנאשם. הוא מסר כי משנת 2010 הוא שוכר מהנאשם את הנכס בו מצוי הקיוסק, ומשלם תמורתו 2500 ₪ בחודש. העד דיין והבהיר כי אינו משלם תמורת השימוש במחסן.

בהודעה נוספת אותה מסר כעבור שעה (ת/74), ציין כי הקיוסק נסגר לפני כחצי שנה. כן מסר כי העסק רשום על שם בנו, ושמו - "טוסט קפה".

גם בהודעה זו חזר העד על כך שהקיוסק פעיל משנת 2010, וכי התשלום לנאשם בסך 2500 ₪ מדי חודש נעשה על ידו, לעיתים במזומן ולעיתים בצ'ק. לדבריו, לא שילם לנאשם בשנה וחצי האחרונות, וסיכם עימו שכאשר העסק יימכר, ישלם את דמי השכירות.

יוטעם כי להודעה מצורפת תעודת משלוח של חב' שטראוס לקפה טוסט בשוהם 4, מנובמבר 10' ומסמכים נוספים המעידים על היות העסק פעיל.

חרף זאת, את עדותו בפני פתחהעד בהצהרה כי אינו עושה כלום, ופירט כי היה בעבר אסיר ונרקומן. לדבריו, הנאשם הוא חברו הטוב מזה 45 שנה, ובנסיין לשקמו הציע שהוא ובנו יהפכו את החנות ברח' ספיר ל-"טוסט קפה".

במסגרת עדותו חזר בו מדבריו בשתי הודעותיו, לפיהם שילם לנאשם דמי שכירות והפעיל "טוסט קפה", וטען לפתע כי לא שילם לנאשם, וכי אם שילם הרי שמדובר בסכום קטן. העד טען כי הנאשם שילם עבורו את החשמל ותשלומים נוספים, לצד אישור דבריו במשטרה, לפיהם הנכס היה ברשותו משנת 2010.

העד הפנה שוב ושוב אל רואת החשבון, והתרשמתי כי עשה כן באופן מגמתי, נוכח טענת ההגנה כי המשטרה נמנעה מלחקור אותה. ידיעתו כי המשטרה לא בדקה את הסוגיה עם רואת החשבון הינה בגדר פלא, שעה שמדובר במי שלטענתו הוא נרקומן לשעבר המתגורר פחות או יותר ברחובות. התרשמתי כי אדם המגדיר עצמו באופן המתואר לעיל, אשר לפי דבריו שלו לא הצליח להפעיל ולו את הקיוסק שניתן לו לשיקום, אינו עושה דבר ואינו עובד, ואף אינו יודע מה היה אתמול, אינו יכול לזכור אילו עדים חקרה המשטרה לפני שנים. ניכר היה כי עדותו מגמתית ונועדה לחילוף הנאשם מהאישום כנגדו, נאשם שהוא לדבריו חברו הטוב מזה 45 שנים.

באופן בלתי אמין ומגמתי העד אף טען כי אינו זוכר את הכתובת בה איתרה אותו המשטרה, ואינו זוכר את התאריך, שכן היה שתוי. עם זאת, זכר לציין כי המשטרה נהגה באלימות, טען שהשוטרים היו עם מסיכות שחורות וכלבים, וכי לא הוצג בפניו צו.

הבן, **ליאור גניש** (להלן: "הבן"), העיד כי הוא מר עולם בפיתוח הגוף, ובכך עוסק. אף הוא העיד כי אביו היה נרקומן. לדבריו, הבן מאביו שהנאשם, חברו הטוב מזה שנים, ניסה לסייע לו.

הוא העיד כי רשם את העסק של אביו, "טוסט קפה", על שמו, ואישר כי העסק פעל בחנות ששכרו מהנאשם (ע' 48 ש' 6-13).

גם עדות הבן היתה מגמתית, ואופיינה בהפנייה לרואת החשבון. פרטים אותם ידע, בדומה לאביו, למסור בעת חקירתו, לפתע לא זכר, כגון ממתי פעל העסק, וטען כי ייתכן שהושכר רק משנת 14'. כאשר הופנה לכך שבהודעתו אמר ששכרו את החנות מ-10', השיב שלא היה בקשר רציף עם אביו אז, וכי ייתכן שהנכס הושכר משנת 12'. זאת, הגם שהעסק נרשם כאמור על שמו, פעולה אותה לא ניתן היה לבצע ללא הסכמתו, ומשכך נהיר כי היה בקשר עם אביו באותן שנים.

כן טען הבן, כי אינו יודע מה היו דמי השכירות, הגם שבהודעתו מסר כי אלו עמדו על סך 2500 ₪, כולל חשמל ומים, ושהנאשם אף נתן לאביו הנחה. בשלב זה טען כי עדותו הינה למעשה עדות שמועה, שכן הוא שמע את הדברים מאביו, וזה אף אמר לו כי לא שילם לנאשם, והם רבו - טענה שלא נטענה על ידי אביו או הנאשם.

עוד יצוין, כי בכרסות העסק של הדוודים קיימת אינדיקציה לדיווח אודות שכר הדירה ששולם מהאב והבן גניש, בסכום כולל של עשרות אלפי ₪ (ת/51, ת/53). לא הוברר מדוע המאשימה ייחסה הכנסות בגובה 2500 ₪ בסך הכל בלבד, הגם שהוכיחה כי הנאשם קיבל לידיו כספי שכירות בהיקף לא מבוטל, ואולם מכל מקום יש גם בכרסות אלו כדי ללמד כי עדויות האב והבן באשר לאי תשלום דמי השכירות, אינן מהימנות.

התרשמתי כאמור כי עדויות האב והבן היו מגמתיות, ושונות בפרטים המהותיים ביותר - משך השכירות ושאלת תשלום דמי השכירות, מעדויות שניהם במשטרה. בנסיבות אלו אני מעדיפה את גרסאותיהם הראשוניות במשטרה, העולות בקנה אחד זו עם זו, מכח סעיף 10א בפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971, וקובעת כי הנכס הושכר משנת 10', תמורת 2500 ₪ בחודש.

לא למותר לציין בהקשר זה, כי עדויותיהם המגמתיות של האב והבן פורטו לעיל, שכן אף הן מלמדות על הנסיון למזער ולהמעיט מכמות הנכסים אותם השכיר הנאשם, ומגובה רווחיו, ויש בהן לפיכך כדי להשליך על קביעות נוספות באשר לטענות ההגנה בסוגיות אלו.

ב. לאחר שקבעתי מה הם נכסי הנאשם, טרם בחינת היקף ההכנסות וטענות המאשימה באשר למשמעות הכנסות אלו, אפנה לבחון את טענות ההגנה, המבקשות למעשה לעקר את מכלול ראיות המאשימה, החל בהוצאת צווי החיפוש, עבור בחיפוש עצמו, בהודאות הנאשם, ובפירות החיפוש.

טרם אעשה כן, אזכיר כי בחיפוש נמצאו 6 פנקסים בהם רשם הנאשם, על פי הנטען, את ההכנסות פרי השכירויות, וכן נמצאו חוזי שכירות, כסף שהוא פרי השכירות, ועוד.

החוקר אלדובי העיד כי בעסק הדוודים השייך לנאשם נמצאו, בין היתר, מסמכים, פנקסים קטנים בכתב ידו של הנאשם בהם תועדו כתובות הנכסים, כמות תאי ההלנה בכל נכס, והסכום שנגבה עבור הנכס בכל חודש. כן נמצאה בבית העסק, בתוך ממ"ד נעול, כספת ובה עשרות אלפי שקלים ומט"ח במזומן.

לדברי החוקר - "נמצא שהעסק הטמין בתוכו כספים ששייכים למקור הכנסה אחר, נמצא בעסק כספים בכספת שקשורים לשכר הדירה" (עמ' 38 ש' 6 - 7).

גם רס"ר ערן מילס, בלש, העיד כי נמצאו בחיפוש מוצגים אלו, כשבת/43 מצוין בין היתר כי במחסן נתפסו 3 פאוצ'ים שהכילו כ-22,800 ₪ במזומן וכן יורו ודולרים, פאונד, רופי ועוד. הנאשם מסר בתגובה שמדובר בדמי שכירות אותם גבה.

דברים דומים עלו גם מעדותו של השוטר אלעד יפת, אשר שימש באותה עת כראש צוות בילוש בתחנת נתניה.

• אבחן את טענות ההגנה בדבר תקינות החיפוש ופירותיהם, ותחילה - חוקיות צווי החיפוש

ב"כ הנאשם טען בהרחבה כנגד תקינות צווי החיפוש וחוקיותם, בנפרד מטענותיו לגבי אופן החיפוש עצמו, אשר תפורטנה בהמשך. לשיטתו, יש לפסול את הצווים, כמו גם את פירות החיפוש, שכן על הצווים לא מופיעים שמות מבקשי הצו, בניגוד לנהלי המשטרה לפיהם על הבקשה להיות מלאה, מפורטת ומדויקת. כן תקף את העובדה שהצווים לא הושבו לבית המשפט לאחר ביצועם, בצירוף דו"ח החיפוש כשהוא חתום, באופן הנוגד אף הוא את נהלי המשטרה. עוד נטען, כי מבית המשפט הוסתרה המטרה האמיתית של החיפוש, לשיטתו - עבירות מס, וחלף זאת נטען בפני בית המשפט כי הצווים מבוקשים מכח חשד לביצוע עבירות על חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952 (להלן: "חוק הכניסה לישראל").

עוד טען ב"כ הנאשם, כי מאחר שהנאשם לא נחשד בשלב כלשהו בהלנת השב"חים בעסקו או בביתו, הרי שלא היה

מקום לחפש במקומות אלו.

נוכח טענותיו אלו, טוען ב"כ הנאשם כי נפל בצווים שניתנו פגם, והם הוצאו שלא כדין תוך הצגת מצגי שווא והטעיית בית המשפט. בנסיבות אלו עותר הוא לקבוע כי גם פירות צווים אלו - קרי תוצרי החיפוש והודאות הנאשם שבאו לאחריהם, אינם קבילים ויש לפסול אותם.

בחינת טענות ההגנה בסוגיות האמורות מלמדת כי אין בהן כדי להביא לפסילת החיפוש ופירותיהם.

החיפוש בבית ובעסק של הנאשם נעשו מכוח 9 צווים (העתקי הצווים, נ/3, הועברו לצדדים על סמך החלטתי, נוכח בקשת ההגנה, ומלמדים כי אלו ניתנו ביום 29.10.15 בבית משפט השלום בראשל"צ. ר' גם ת/59).

אשר לטענה כי בצווים לא מצויינים שמות השוטרים אשר הופיעו בבית המשפט, או חתימתם, העיד המפקח עידו חשאי, חוקר בתחנת נתניה, כי הוא שהופיע בפני השופט לשם קבלת הצווים, אשר ניתנו כולם באותה עת. הוא הבהיר כי בשל טעות לא צויינו שמות מבקשי הצווים על הצווים.

לא מצאתי כי יש בפגם האמור כדי להביא לבטלות הצווים. דומה כי אין חולק שמן הראוי הוא שעל הצווים אשר ניתנים בבית המשפט יופיעו פרטי השוטרים המופיעים בפני השופט. ואולם בסופו של יום, מצויים בפני 9 צווים אשר נחתמו כדין על ידי שופט, אשר אף קיבל הסברים מהשוטר ומקצין החילוט המחוזי, כפי שהעיד העד חשאי. בנסיבות אלו, נמצא כי הגם שהיה מקום לציון פרטי השוטרים אשר הופיעו בבית המשפט וביקשו את מתן הצווים, איני מוצאת כי באי רישום פרטים אלו יש כדי לפסול את הצווים ואת תוצריהם. העובדה שמצויים בפנינו צווים חתומים, מלמדת כי בית המשפט נעתר לבקשות על סמך גורם שהתייצב בפניו. חשאי העיד כי הוא הגורם שהתייצב בפני בית המשפט, ולא מצאתי כי הוטל רבב בעדותו, וכי יש מקום שלא לאמץ עדותו זו כמהימנה.

תזת ההגנה, לפיה השוטרים נמנעו באופן מכוון מלציין את פרטיהם על גבי הצווים, כיוון שהבקשות למתן הצווים היו פגומות ולא מדויקות, מרחיקת לכת, ואיני מוצאת בה ממש.

אשר להסתרה הנטענת של מטרתו האמיתית של החיפוש, הרי שגם בכך לא מצאתי ממש.

אין חולק כי על הצווים נכתב כי החשד הוא לביצוע עבירות על חוק הכניסה לישראל. עם זאת, בית המשפט ציין, בכתב יד, כי נאמר לו שהחיפוש ייערך בשיתוף פעולה עם רשות המיסים ורשות האוכלוסין, ומכאן שבית המשפט ידע היטב כי אין המדובר בחקירה בה מעורבים שוטרים בלבד, כדרך של החקירות בגין חשד לעבירות על חוק הכניסה לישראל בלבד.

זאת ועוד, בהנמקה למתן הצו כתב השופט כי הוצג בפניו במ/1 (אשר לא הוצג כראיה בפניי), וכי ניתנו הסברים בעל פה.

השוטר חשאי העיד כי במטרה לטפל בבעיה של **הלנת שב"חים והעסקתם, הוחלט לערב גורמי אכיפה נוספים** ולבצע אכיפה משולבת שכללה את רשות המיסים, חברת החשמל, רשות האוכלוסין ועוד. הוא לא זכר, בחלוף השנים, את טיבם של ההסברים שניתנו לבית המשפט, ומדוע לא נכתב בבקשות למתן הצווים שקיים חשד לעבירות מס, אולם העיד כי על סמך נסיונו הרב בהוצאת צווים, הוא מניח שהיה בפני השופט הסבר בעל פה שהתייחס גם לעבירות המס ולכלל הפעילות.

נוכח דברים אלו, נמצא כי ניתוח הראיות, ובכללן הצווים ועדות השוטרים, אינו תומך בטענת ההגנה כי מטרת החיפוש הוסתרה מבית המשפט, כאשר כאמור העובדה שהחיפוש יערך בשיתוף אנשי רשות המיסים צוינה על ידי בית המשפט. לפיכך נמצא כי בעת ביצוע החיפוש כבר עמדו עבירות המס על הפרק, ולא הוסתרו מבית המשפט.

זאת ועוד - לא מצאתי טעם להניח כי לו היה מצוין בפני בית המשפט מלכתחילה כי רשות המיסים מבקשת לחקור גם עבירות מס, לא היה נעתר בית המשפט לבקשה להוצאת הצווים.

לא למותר לציין כי בנסיבות תיק זה, עבירות המס אף קשורות היו, לפי תזת המשטרה, למן ההתחלה בעבירות על חוק הכניסה לישראל, משסברה המשטרה כי הנאשם מלין שב"חים בנכסיו הנידונים (סברה אשר בסופו של דבר לא אומתה).

ההגנה הלינה גם על עצם ביצוע החיפוש בביתו של הנאשם ובמקום העסק שלו, להבדיל מחיפוש רק במקומות ההלנה הנטענים. בענין זה יוטעם כי בית המשפט אישר את הצווים כאמור, ולפיכך נהיר כי סבר שהיה מקום לביצוע חיפוש אלו. לא הוצג בפני כל פגם המצדיק ערעור על שיקול דעתו של בית המשפט אשר אישר את מתן הצווים, בידיעה ברורה כי מדובר במקום העסק של הנאשם ובביתו.

יתרה מכך, התוצרים שהתקבלו מהחיפוש בבית ובעסק - בעיקרם פנקסים המתעדים את לינת השוכרים בדירות, וכן הימצאות כספת ובה מזומן, פרי ההלנה, לטענת הנאשם עצמו, לצד חוזי השכירות, מלמדים כי אכן היה מקום למתן הצווים גם בעסק ובבית, שכן צווים אלו הניבו את עיקר ראיות התביעה.

כמעט מעבר לצורך, יובהר כי נהיר שלא ניתן למצוא ראיות לעבירות המס אך בדירות אותן משכיר הנאשם, וחזקה כי היה צורך לחפש ראיות אלו - בדמות הסכמי שכירות, כספים, רישומים וכיוצא בזה - במקומות אחרים, כפי שנעשה.

אשר לאי השבת הצווים לבית המשפט לאחר ביצועם, הרי שלא הובהר כיצד סבורה ההגנה כי הדבר מהווה פגם אשר משליך על חוקיות החיפוש או תוצריו. בנסיבות אלו איני מוצאת כי יש בטענה זו כדי להביא למסקנה בדבר אי קבילות החיפוש או תוצריו.

בנסיבות המתוארות, לא מצאתי קיומו של פגם כלשהו בדרך קבלת הצווים מבית המשפט, הצגת מצג חלקי או הטעיה, ולפיכך - אני דוחה טענות אלו של ההגנה.

לא מצאתי נפקות גם לטענת ההגנה לפיה לא נכתבו דו"חות חיפוש בכל המקומות לגביהם ניתנו צווים. המאשימה בחנה את הסוגיה, לבקשת ההגנה, והבהירה בדיון מיום 11.12.18 כי בחלק מצווי החיפוש למעשה לא נעשה שימוש, שכן לא בוצעו חיפושים בכלל האתרים לגביהם ניתנו צווים.

לא למותר לציין, כי עיון בצווים מלמד כי חלקם נראה על פניו כפול. כך, צו שמספרו 59710-10-15, הוצא לגבי חיפוש ברחוב ויצמן 4, וכך גם צווים שמספרם 59761-10-15, 59763-10-15 ו-59727-10-15.

ההגנה אמנם טענה כי נערכו חיפושים באותן כתובות, אולם עסקינן בטענה בעלמא, שנשמעה מפי ב"כ הנאשם ולא הובא לגביה שמץ של ראיה.

בנסיבות אלו איני מוצאת, כאמור, ממש בטענה.

• **טענות ההגנה אשר לחוקיות החיפושים בפועל**

לטענת ההגנה, החיפושים בבית ובעסק הדוודים של הנאשם בוצעו בנוכחות עד אחד בלבד, חלף השניים עליהם הורה בית המשפט וכמצווה בחוק. כן נטען, כי לא הובהרה לנאשם זכותו לחיפוש בנוכחות שני עדים, וכי לא נכתבו דו"חות פעולה על ידי כל המעורבים בחיפוש.

בנסיבות אלו עותרת ההגנה להורות על פסלות פירות החיפוש, ובכלל זה הודאות הנאשם שניגבו לאחר החיפוש.

יצוין כבר עתה, כי העדויות הרלוונטיות להבנת אופן החיפוש בבית והעמידה על זכויות הנאשם, הן עדויותיהם של השוטרים מילס ויפת, שכן עדות אלדובי אינה שופכת אור בסוגייה זו, נוכח העובדה שהתייחס בעדותו לצוות החיפוש בלבד, ולא לעדים שאינם שוטרים או חוקרים.

העד **מילס** הוא שערך את דו"ח הפעולה לגבי החיפוש - בבית ובעסק.

לדבריו, הוצג בפני הנאשם צו החיפוש, והוא נשאל אם הוא מעונין בעדים. הנאשם השיב שהוא מעונין שבנו עידן, שנכח בדירה, ישמש כעד. הוא העיד כי למיטב זכרונו, אכן עידן היה עד לשני החיפושים - בבית ובעסק (ע' 42, 45).

עדות העד בסוגיה זו נתמכת בדו"ח שערך, ת/43.

העד נשאל לגבי פרטים ממהלך החיפוש עצמו, והתרשמתי, כפי שהעד עצמו העיד - כי הוא אינו זוכר את פרטי הפרטים והדקויות.

במהלך עדותו בפני העד חזר שוב ושוב אל הדו"ח אותו מילא, ת/43, ולמעשה הקריא ממנו. הוא אישר כי מה שכתוב בדו"ח נכון, וכי אינו זוכר מעבר לכך.

לעד הוצג דו"ח החיפוש בבית הנאשם, ת/30, עליו חתומים שני עדים - נתנאל ועידן ארביב, בניו של הנאשם. לצד חתימות הבנים על דו"ח החיפוש, מצויינים שמותיהם ומספרי תעודות הזהות שלהם. כן חתום על הדו"ח מחזיק המקום, הנאשם.

העד לא זכר את נוכחות נתנאל, אך הבהיר כי הוא שמילא את הפרטים בדו"ח, וכי אם נתנאל חתום על גבי הדו"ח, כך היה (ע' 46 ש' 1-3). כן העיד כי כמצויין בדו"ח - הוא מסר את העתקו לנאשם עצמו, וזה חתם עליו.

עוד העיד אודות החיפוש גם רס"מ אלעד יפת, אשר שימש כראש צוות בילוש בתחנת נתניה. לדבריו, הוא נכח בחיפוש בבית ובעסק, עסק באבטחתו ואף תיעד במצלמה את ההצבעה שהתבצעה, ואולם לא ביצע את החיפוש הפיזי (עמ' 119 ש' 12 - 20). משכך, לא ערך בעצמו דו"ח או מזכר, שכן לא נקט בפעולה אקטיבית. הוא העיד כי הגם שלא נטל חלק אקטיבי בחיפוש, והגם שלא זכר מה קרה בכל שלב ובכל חדר בחלוף כ-3 שנים, הרי שהסתובב בין החדרים וראה את שנעשה, הן בעסק והן בבית, ובכלל זה ראה במו עיניו את המוצגים שנתפסו ופירט לגביהם (עמ' 126).

לדבריו - "ברמת המאקרו זכרתי כי זה סיפור ואני יכול גם להסביר לך, זה לא עוד צו חיפוש, היה מבצע באותו יום והיה תדריך באותו יום, היו עוד 30-40-50 שוטרים שבאו לפנות בוקר" (עמ' 125 ש' 10 - 11).

אשר לזכויות הנאשם בחיפוש, הבהיר כי ברור שהוא או השוטר מילס דיברו עם החשוד, והסבירו לו את משמעות הצו. לדבריו - "מה זה, נכנסנו אילמים?". הוא העיד כי אינו זוכר מי משניהם הבהיר לחשוד את זכויותיו, ואולם כדבר שבשגרה מסבירים לחשודים בכל חיפוש את זכויותיהם, את מהות החיפוש, ואת זכותם לנוכחות עדים. כן עמד העד על חשיבות עריכת החיפוש בנוכחות 2 עדים, כפי שנקבע בצו.

העד הבהיר באופן חד משמעי כי במהלך החיפוש בבית נכחו - "הוא עצמו, נשוא הצו - הנאשם, אשתו הייתה והילדים, שני ילדים" (עמ' 121 ש' 26 - 27). כשהופנה לחתימות העדים על דו"ח החיפוש, ציין ש"בצו החיפוש שני עדים שצריכים להיות לא מטעם המשטרה אלא מטעם נשוא החיפוש, זו זכות בסיסית שיהיו מטעמו של נשוא החיפוש שני אנשים". כן הבהיר כי לא ייתכן שבדו"ח מופיעה חתימת עד מבלי שהעד אכן נכח בחיפוש - "מה פתאום? אין חיה כזאת, אז מה אני אמציא שם?" (עמ' 131 ש' 1-4).

שני העדים עשו עליו רושם מהימן ומקצועי. עסקינן בשוטרים מיומנים, אשר מבצעים חיפושים רבים, לעדותם, ונהיר כי לא זכרו את כל פרטי הארוע.

מילס הבהיר כאמור כי אינו זוכר במדויק את הנוכחים, ועמד על כך שאם נתנאל חתום על הדו"ח הרי ששימש עד לחיפוש. הדברים חוזקו ביתר שאת על ידי העד יפת, ומשכך אני קובעת כי בחיפוש בבית נכחו שני עדים.

מסקנה אחרת משמעה כי לא רק ששמו של נתנאל נרשם באופן מטעה על הדו"ח, ת/30, אלא שגם חתימתו זויפה. ולא די בכך שעל פי תזה זו זויפה חתימת נתנאל, אלא שאז יהא הכרח לקבוע כי גם הנאשם אשר חתם על הדו"ח, לא

שם לב לכך ששמו של בנו נכתב וחתימתו זוייפה, וכך גם עידן, אשר אין חולק כי נכח במקום וחתם על הדו"ח, לא שם ליבו לכך שחתימתו של אחיו זוייפה.

לו כך נעשה, מצופה היה כי לפחות אחד מבני משפחת ארביב היה מעיד על כך ומוחה על זיוף החתימה. ואולם אף לא אחד מהבנים החתומים על הדו"ח, כמו גם הנאשם עצמו, לא העיד כי נוכחות נתנאל "נשתלה" על ידי מי מהשוטרים.

משלא הביא הנאשם עדים מטעמו בסוגיה זו, אותם בנקל יכול היה לזמן, ונמנע מלהעיד בעצמו, לא ניתן להניח כי נתנאל נרשם כעד מבלי שכך היה.

לא למותר לציין בהקשר זה, כי אין חולק שבחיפוש בעסק, ת/31, לא נכחו שני עדים אלא אחד בלבד, וגם בעובדה שמת/31 עולה מפורשות כי הוא נערך בנוכחות עד אחד, יש כדי לחזק את המסקנה בדבר אמיתות התוכן של דו"ח החיפוש בבית, בו צוינה נוכחות שני עדים.

בדומה, אין בידי לקבל את טענת ההגנה כי מאחר שהשוטרים לא היו צמודים זה לזה, ולא ראו בכל שלב כל אקט שנעשה בחיפוש, יש פגם בעדויותיהם, או בקביעה כי היוו חלק מהחיפוש. כך גם לגבי שני העדים לחיפוש, שכן אין חובה כי שני העדים יצעדו בעקבות השוטרים לכל חדר, ודי כי נכחו בחיפוש עצמו.

בהקשר לכך נקבע בע"פ 2570/17, **קריחלי נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 17.1.18 (פורסם בנבו), הן כי לא מצופה שפרוטוקול החיפוש יכתב תוך כדי החיפוש ממש, ולפיכך ניתן להבין כיצד קיימות סתירות מסויימות בין ת/30 לת/43, אשר לא נכתבו באותן דקות ממש, והן כי -

"בשגרת קיומו, נעשה החיפוש במספר מוקדים באותו תא שטח. עורך הפרוטוקול לא יכול להיות בשני מקומות בו-זמנית... הפרוטוקול לא נועד לתאר את פעולתו של שוטר זה או אחר, אלא את החיפוש בכללותו, את פעולות הצוות כולו, זהות השוטרים, מקום החיפוש, נוכחות עדים, שימוש בכוח, פירוט המוצגים שנתפסו וכו'".

יוטעם עוד, כי לא מצאתי ממש גם בטענות ההגנה באשר לפגמים באופן רענון זיכרון העד יפת על ידי המאשימה, ובטענות בדבר אי העברת מלוא החומר הרלוונטי שעלה ברענון. העד נחקר אודות רענון הזיכרון, והבהיר כי הוצגו לו דו"חות חיפוש (עליהם גם הוא חתום, ולפיכך בדיון הוצגו לו דו"חות אלו), ואולם לא הוצגו בפניו דו"חות הפעולה של ערן מילס, או מזכרים של ארז שקלים.

לפיכך, איני מוצאת כי הוצגו לעד מסמכים אותם אסור היה להציג בפניו.

הטענה בדבר אי העברת מלוא החומר שנידון ברענון, לא גובתה בביסוס כלשהו. אין חולק שהמאשימה העבירה לידי ההגנה מסמך בעקבות אותו רענון זיכרון, ומכאן שהקפידה על חובותיה. עוד יוטעם, כי ההנחיות בדבר רענון זיכרון והעברת פרטים העולים ממנו לידי ההגנה נועדו לוודא שמלוא החומר מצוי בידי ההגנה. ואולם אין הכוונה להפוך את

מוסד הכנת העדים למעין גביית עדות, ולחייב בכך את המאשימה לתעד בכתב את כל השאלות והתשובות ואת מלוא חילופי הדברים במהלך המפגש. ככל שעלו פרטים ממפגש הרענון, אשר אינם באים לידי ביטוי בחומר הראיות, מוטלת על המאשימה החובה להעבירם לידי ההגנה. מהחומר שהוצג בפני נמצא כי כך נעשה.

נוכח המכלול המפורט לעיל, לא נמצא פגם בכך שאחת השוטרות לא ראתה את יפת בצמוד אליה במהלך החיפוש כולו, או בכך שהשוטרים לא ידעו לציין את שמות כל המשתתפים בהובלה ובהצבעה, שעה שעסקין בחיפוש מרובה משתתפים מגופים שונים, אשר כל אחד התמקד במלאכתו, ואשר לא הכירו קודם לכן איש את רעהו. איני מוצאת כי נפל פגם ברענון הזכרון שנערך לעד יפת, ניתן משקל מלא לעדותו, ונדחית הטענה כי החיפוש בבית נערך ללא נוכחות שני עדים כנדרש.

אף בנוגע לחיפוש בעסק מלינה ההגנה כי לא נכחו בו שני עדים, וכי הנאשם לא הועמד על זכותו לביצוע החיפוש בנוכחות שני עדים.

כאמור, אין חולק שאכן החיפוש בעסק נעשה בנוכחות בן אחד בלבד, עידן (ת/31).

כך עולה גם מת/43, המתעד כי לאחר החיפוש בבית הנאשם, נסעו השוטרים עם הנאשם ובנו בניידת לבית העסק, כש-**"עידן בנו ויעקב היו עדים לחיפוש"**.

לטענת המאשימה, הנאשם עצמו יכול לשמש כאחד העדים לחיפוש. בסוגייה זו אציין כי קיימת מחלוקת פוסקים בשאלה האם כך הדבר, נוכח לשון סעיף 26 וסעיף 28 בפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש)[נוסח חדש], תשכ"ט - 1969, המבחינה בין העדים לבין תופס המקום. ואולם אף אם אניח כי כטענת הנאשם, תופס המקום אינו יכול לשמש כעד, הרי שאיני מוצאת כי הפגם שנפל בחיפוש מצדיק את פסילת פירותיו, כמפורט להלן.

ראשית, הרי שהעד יפת שב והבהיר כי הוא אינו זוכר את מהלך ההסבר באותו ארוע קונקרטי, ובתוך כך מי הסביר לנאשם את זכויותיו, אולם הוא עמד על כך שאחד השוטרים עשה כן. העד חזר והבהיר באופן נחרץ כי השוטרים מסבירים לחשודים - הן את מהות החיפוש והן את זכותם לנוכחות 2 עדים. העד עשה עליי רושם מקצועי ומהימן, נהיר כי בחלוף שנים ממועד החיפוש, אך הגיוני כי העד, העורך חיפושים רבים לאורך השנים, אינו זוכר כל פרט ממהלך החיפושים, ולפיכך הסתמך על נסיונו ודרך הפעולה בה הוא נוהג. לפיכך, מקבלת אני את דבריו כי זכויות הנאשם הוסברו לו.

יוטעם, כי חובת הנוכחות של שני עדים לחיפוש, שאינם אנשי משטרה, הוכרה בפסיקה כחובה מהותית, ויכול שאי קיומה יביא לקביעה כי יש מקום לפסול את פירות החיפוש (ר' ע"פ (נצרת) 38/83 **רפאל בן-קיקי נ' מדינת ישראל**, פס"ד תשמ"ד (ב) 195, ניתן ביום 31.12.83).

בנסיבות אלו, שאלת מילס את הנאשם אם הוא מעוניין בעדים נוספים, אינה מספקת על מנת לקבוע כי הנאשם מבין

באופן ברור את זכויותיו ומוותר עליהן. אין בניסוח האמור כדי להתגבר על פערי המידע והכוחות הקיימים בין רשויות האכיפה לבין החשוד, ואין בשאלה זו כדי להבהיר לחשוד כי בהתאם לחוק, ברירת המחדל היא עריכת חיפוש בנוכחות שני עדים. אין בשאלה זו גם כדי לגבור על הוראות צו החיפוש אשר נחתם על ידי שופט וכלל את הדרישה לנוכחות שני עדים.

כאמור, בהתחשב בעדותו של יפת איני סבורה כי נפל פגם בחיפוש. חרף זאת, מובהר כי אף לו היה נמצא פגם בחיפוש, הרי שבהתאם **לדוקטרינת הפסילה הפסיקתית** אשר גובשה בפ"פ 5121/98, **יששכרוב נ' התובע הצבאי**, ניתן ביום 4.5.06 (פורסם בנבו) (להלן: "פרשת יששכרוב"), ושוכללה להחלה גם על ראיות חפציות במסגרת רע"פ 10141/09 **בן חיים נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 6.3.12 (פורסם בנבו), לא מתקיים כלל פסלות אוטומטי של פירות החיפוש משנפלו פגמים בחיפוש או נפגעו זכויות הנאשם. **על בית המשפט לשקול את מהות ההפרה, את עוצמת הפגיעה בזכויות הנחקר, את מידת ההשפעה של אמצעי החקירה הפסול, ככל שנפל פגם בחיפוש, על הראיה שהושגה, ואת השפעת פסלות הראיה על מלאכת עשיית הצדק במובנה הרחב.**

אציין כי בע"פ 2279/15, **בורוחוב נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 31.1.16 (פורסם בנבו), אושרה הרשעת נאשם אשר טען לפגם בחוקיות החיפוש שנערך בביתו. בפסק הדין צוין כי הצו הוצג לנאשם, וכי החיפוש נערך בנוכחותו ובנוכחות אחיו, קרי בנוכחות עד אחד למעט הנאשם עצמו. אמנם הערעור לא התמקד בחיפוש, ואולם בית המשפט העליון מציין את סוגיית החיפוש והעדים לו, ואינו מוצא להעיר כי נפל פגם בחיפוש זה, כטענת הנאשם בערכאות דלמטה.

בהתחשב בעדות יפת כי הנאשם הועמד על זכויותיו, בהתחשב בקביעה כי בחיפוש בבית נכחו שני עדים - בניו של הנאשם, לצד הנאשם עצמו, הצו הוצג לו וזכויותיו הוסברו לו, וכן בהתחשב בכך שהחיפוש בעסק נעשה מיד לאחר החיפוש בביתו ובהמשך ישיר לו, הרי שאין המדובר בשני חיפושים אשר נערכו במועדים שונים ורחוקים זה מזה, אלא בהמשך לאותה התנהלות. בהתחשב עוד בעובדה כי בחיפוש זה נכחו הנאשם ואחד מבניו, ועוד בהתחשב בכך שהראיות שנתפסו הינן ראיות חפציות, וכי לא נטענה טענה בדבר בידוי ראיות או כיוצא בזה, בין היתר נוכח הימנעות הנאשם מלנהל פרשת הגנה, איני מוצאת כי יש בפגם הנטען כדי להביא לפסלות החיפוש או פירותיו, ובכלל זה אין בכך כדי להביא לפסילת הודאותיו של הנאשם.

ב"כ הנאשם תקף גם את קבילות ההודעות ת/47 ות/48, המוקדמות לחיפושים, שכן לטענתו הנאשם נחקר במסגרתן לגבי סוגיות הקשורות בעבירות מס, החורגות מהלנת שב"ח, מבלי להיות מוזהר בגין עבירות אלו.

נטען בהקשר זה כי במועד גביית ההודעות האמורות, רשות המסים לא הייתה "ערה" לקיום התיק, ולא מונה פרקליט מלווה כנדרש בהנחיית פרקליט המדינה 2.31, לפיה על חקירת עבירות מס להיעשות ע"י רשות המסים. כן נטען שהנאשם לא יכול היה לצפות כי בעת שהוא מוזהר בגין ביצוע עבירה על חוק הכניסה לישראל, ייעשה שימוש בתשובותיו לצורך האשמתו בעבירות מס. נטען כי בכך, מנעה ממנו למעשה המשטרה לממש את זכות השתיקה וההיוועצות. משכך, התבקש לפסול הודאות אלו.

ב"כ הנאשם הפנה בענין זה לע"פ 2868/13, **חייבטוב נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 2.8.18 (פורסם בנבו) (להלן - "ענין חייבטוב"), במסגרתו נפסלו הודאות נאשם מכוח דוקטרינת הפסילה הפסיקתית, נוכח הפרת זכויותיו, ובראשן הפגיעה בזכות ההיוועצות.

המאשימה עמדה בתגובתה לטענות אלו, על כך שלמן ההתחלה נחקר הקשר של הנאשם לנכסים נוכח החשדות לעבירות על חוק הכניסה לישראל, כי קיימים זיקה וקשר הדוק בין העבירות השונות שנחקרו, וטענה כי לא קיימת עילה ממשית לפסילת ההודאות.

רס"מ דורון ברזילי, אשר גבה את ההודעה ת/47, העיד בפניי בסוגיה האמורה כי אינו זוכר את פרטי החקירה, ולפיכך לא היה בידו להסביר כל שאלה שנשאלה. עם זאת, הוא עמד על כך שבמסגרת חקירה ניתן לשאול כל שאלה הקשורה לחקירה, וכי הוא מנסה גם בחקירות המוכוונות לאיתור נכסים. העד שלל את טענת ההגנה לפיה במסווה של חקירה אודות הלנת שב"ח חקיר עבירות מס, והבהיר כי טרם החקירה לא שוחח עם איש ממס הכנסה (ע' 61). לשם השלמת התמונה ייאמר כי בחקירה זו, מיום 13.11.2014, הנאשם הוזהר, נשאל אם הוא מבין על מה הוא נחקר ואת זכויותיו, השיב בחיוב, והבהיר כי אינו מעונין להיוועץ בעורך דין טרם החקירה.

רס"מ אלעד צנהון, גובה ההודעה ת/48, העיד כי חקר את הנאשם כחוקר תורן בלבד. לפיכך, לא ידע לפרט דבר מעבר לגביית ההודעה (עמ' 64). אשר להעדר חתימות על ההודעה - שלו ושל הנאשם, העיד כי מדובר בהעתק, שכן לדבריו בסיום החקירה הוא חותם בעצמו ומחתים את החשוד.

הגם שיש לתהות מדוע הוגשה לבית המשפט הודעה שאינה חתומה - הן על ידי הנאשם והן על ידי חוקרו, הרי שנכונות עדות גובה ההודעה כי הוא נוהג להחתים את הנחקר וחותם בעצמו, דבריו כי ככל הנראה הוגש לבית המשפט העתק ההודעה ולא המקור, והעדר עדות של הנאשם או כל עד אחר בדבר אי נכונות הפרטים המפורטים בהודעה זו, איני מוצאת שיש בהעדר החתימות כדי לגרוע מתוקפה וממשקלה של ההודעה.

בהלכת יששכרוב נידונה בהרחבה השפעת אי מתן הודעה כדין בדבר הזכות להיוועץ בעורך דין, על קבילותה של ההודאה. כאמור, בהתאם לדוקטרינת הפסילה הפסיקתית שבוססה באותו ענין, לא אומץ כלל פסילה גורף, ועל בית המשפט לאזן בין זכויותיו של הנאשם, ובכלל זה זכותו להליך הוגן, לבין האינטרס הציבורי.

הדברים בוססו והועמקו במסגרת ענין חייבטוב המוזכר לעיל; אלא שבענין חייבטוב ניבדו חשדות, והוטחו בחשוד חשדות שווא בגינם נחקר, מבלי שהודעה לו זכותו להיוועצות. בית המשפט העליון מנה באותו ענין בין גורמי הסיכון להודאות שווא את משך החקירה, השימוש בסמים, זרותו של הנחקר, אמצעי חקירה לוחצים, ועוד.

דבר ממין אלו אינו קיים בעניינו של הנאשם שבפניי. אף אם נרחיק ונקבע - ואיני קובעת זאת, כי בכוונת מכוון לא פורטו באוזניו של הנאשם חלק מהחשדות, הרי שהוא לא נחקר בגין חשדות שווא, החשדות שהוטחו בפניו רלוונטים והם המקור לעבירות בגינן בסופו של דבר הוא עומד לדין, זכויותיו הודעו לו, והוא אף נועץ בעורך דין.

בע"פ 10049/08 אבו עזא נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 23.8.12 (פורסם בנבו), נקבע:

".. יש להבחין בין אי מתן אזהרה או היעדר אזהרה כדין לבין השלכות הפגם על קבילות ההודעה שנגבתה. לא כל פגם יביא לפסילת ההודאה. הפגם צריך להיבחן בהתאם למכלול הנסיבות ובשים לב לשיקולים והאיזונים עליהם מבוססת דוקטרינת הפסלות הפסיקתית כפי שהתגבשה בהלכת יששכרוב ובכפוף להתפתחות שחלה בה בפסיקתו של בית משפט זה".

משכך, לאחר ששקלתי את טענות ההגנה ואת מכלול הנסיבות, ולאחר שבחנתי את עדויות החוקרים והתרשמתי מהם באופן בלתי אמצעי, שוכנעתי כי הם לא פעלו מתוך כוונה נסתרת, תחבולה או רצון להונות חלילה את הנחקר. לפיכך, אף אם אניח כי אזהרת הנאשם היתה חסרה, וכי הוא נשאל שאלות אשר בסופו של יום סייעו לבסס את אשמתו בביצוע עבירות מס, הרי שאין המדובר בפגמים המצדיקים את פסילת הודאותיו. במכלול הנסיבות ובאיזון הזכויות והאינטרסים שעל הפרק, לא נמצא כי נפגעו חופש הבחירה, האוטונומיה, או זכות הנאשם להליך הוגן.

הנאשם הועמד על זכויותיו, ואיני מוצאת עילה לפסילת שתי הודאותיו הראשונות.

ההודאות קבילות, משקלן הפנימי והחיצוני גבוה, וניתן לעשות בהן שימוש.

טענה נוספת של ההגנה עוסקת בתיעוד תפיסת החפצים בחיפוש, ובאופן פרטני - בכמות הפנקסים שנתפסה, ובמקום מציאתם.

לבית המשפט הוגשו 6 פנקסים (ת/32 - 37), ואולם ראיות המאשימה אינן מלמדות באופן קונסיסטנטי על תפיסת 6 פנקסים. כך, בת/31 מצוין כי במגירה בבית העסק נתפסו 3 פנקסים, ואילו ת/30, דו"ח החיפוש בבית הנאשם, אינו מצוין תפיסת פנקסים אלא מסמכים בתפזורת. בחקירת הנאשם מיום 6.11.15, ת/23, הוצגו בפניו 5 פנקסים, אשר לפי הנתען נתפסו בביתו ובבית העסק (עמ' 2 ש' 10 - 11), וכך גם בחקירתו מיום 16.11.15 (ת/25, בעמ' 5 ש' 112 - 114). עם זאת, **החוקר אלדובי אישר בעדותו כי בבית נתפסו 3 פנקסים** (ע' 27-28), ולפיכך, חרף היותה של הטענה בדבר "לידתו" של פנקס שישי שובת לב, הרי שלאחר שבחנתי את הפנקסים עצמם, אשר האותנטיות שלהם ניכרת, ואת עדויות השוטרים בפניי, לרבות העובדה כי טענה זו לא נטענה בפניהם ולא ניתנה להם ההזדמנות להבהיר את הדברים, וכן בהתחשב בעדות אלדובי כי גם בבית נמצאו 3 פנקסים, ובכך שהנאשם עצמו לא העיד ולא טען כי אין המדובר בפנקסים שנתפסו בביתו או בבית העסק שלו, איני מוצאת כי יש בטענה כדי לפגום בראיות המאשימה. לפיכך, איני מוצאת כי יש מקום לפסול את הפנקסים שנתפסו.

לא מצאתי כי יש בטענותיו הנוספות של ב"כ הנאשם באשר להליך החיפוש והחקירה כדי להשליך על תוצאות התיק שבפניי.

ג. הגנה מן הצדק

הנאשם טוען כי עומדת לו ההגנה הקבועה בסעיף 149(10) בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, ומבקש להורות על זיכוי מהטעם שכתב האישום וניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק

והגנות משפטית.

לטענתו, נפלו פגמים בהתנהלות המשטרה בעת חקירתו, וכך גם בצווי החיפוש, בחיפושיו שנערכו, ובאיסוף הראיות, הכל כמתואר לעיל. כן טוען הנאשם לסיקור חדשותי מגמתי, לשיטתו, של החקירה.

במרבית הפגמים הנטענים דנתי לעיל, ולא מצאתי כי יש בהם כדי להביא לפסלות הראיות. אף בבחינת הטענות במשקפיים של הגנה מן הצדק, איני מוצאת כי ככל שנפלו פגמים בחקירה, עסקינן בפגמים המביאים לפגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגנות (ר' ע"פ 4855/02, **מדינת ישראל נ' בורוביץ ואח'**, ניתן ביום 31.3.05, פורסם בנבו). משכך, איני מוצאת ממש בטענה.

אשר לסיקור התקשורתי, היפנה הנאשם לכתבה המתעדת את החיפוש בנכסים. נטען כי צוינו בה עובדות שקריות, בין היתר על ידי מפקד תחנת נתניה, ללא ביסוס, ובכלל זה כי הנאשם הלן 100 שוהים בלתי חוקיים, כי העלים מדי חודש כ-500,000 ₪, ועוד.

לטענת הנאשם, אין המדובר בהדלפה בלבד, אלא בתיאום של המשטרה את שעת המפגש עם הכתב, ומתן אפשרות לצילום חופשי של האירוע, תוך פגיעה בזכויותיו.

הנאשם טוען כי הפרסומים גרמו לו בושת פנים וכאב לב, במיוחד לאור הצגת העובדות באופן מעוות. לטענתו, ניתן לו בכך "עונש מוקדם", והוא היפנה בענין זה לדברי כב' הנשיא (בדימוס) גרוניס בע"פ 9093/08, **מרואן נאצר נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 7.12.11 (פורסם בנבו), המתייחס לאפשרות להחיל הגנה מן הצדק על מקרים בהם מתראיינים קצינים לתקשורת, אודות חקירה מתנהלת.

ייתכן גם כעת כי לאחר שצפיתי בכתבה אותה הגישה ההגנה, נ/4, איני מוצאת פסול בכתבה, או כי יש בשידורה כדי לפגוע באופן חריף בתחושות הצדק וההגנות. כותרת הכתבה היא - **"שיא הניצול - פיצול מבנה לעשרות דירות וגבה מאות אלפי ₪"**. בגוף הכתבה מצוין כי עסקינן בדירות צפופות ומאולתרות - ולאחר בחינת הראיות בתיק שבפניי, ובכללם דברי הנאשם עצמו בהודעותיו - דומה כי למרבה הצער, הכותרת אכן משקפת נכונה את פני הדברים.

הוכח בפניי כי רוב הנכסים לא יועדו למגורים, הם הוסבו למקומות לינה על ידי הנאשם, והיו בכללם מוזנחים ורעועים. כך, העיד יפת כי מדובר במלטשות יהלומים, אשר הוסבו ל- **"חדרונים קטנים, אחד ליד השני, צמוד, לשם לינה, שהייה של שוהים זרים ובלתי חוקיים"** (עמ' 120 ש' 28 - 31 ועמ' 121 ש' 1); הובהר על ידי אחד העדים כי הוא ישן למעשה על הריצפה, ואף הנאשם פירט באחת מהודעותיו כי תחילה הסב את אחד הנכסים לחדרונים כה קטנים, עד שלא היה בהם מספיק אוויר, והוא נאלץ לצמצם את כמות החדרונים באותו נכס (ת/22 ע' 2 ש' 9-10).

זאת ועוד - הגם שמי שמכיר את הנאשם ומודע להשכרת הנכסים על ידו, ככל הנראה זיהה את הנאשם, הרי שלא היה בכך כדי לחדש רבות לאותם מכרים, או להזיק לנאשם. ואילו אלו שאינם מכירים אותו לא יכולים היו לזהותו, שכן הפנים

בכתבה מטושטשים ולא ניתן לזהות בהם את הנאשם.

בנסיבות אלו, נדחית הטענה להגנה מן הצדק.

ד. משכך, ולאחר שנמצא אילו נכסים שייכים לנאשם, יש לבחון מה הוא היקף ההכנסות שנצמחו לנאשם מנכסים אלו.

כאמור, בחיפושים בבית הנאשם ובעסק הדוודים, נתפסו פנקסים בהם כתב הנאשם נתונים שונים באשר להכנסותיו מהנכסים. לטענת המאשימה, הפנקסים מפרטים את התקבולים אותם קיבל הנאשם בפועל. נטען כי הפנקסים כוללים תיעוד מפורט ומסודר של רשימת הנכסים וסכום דמי ההשכרה, באופן רציף החל מאוקטובר 2009 ועד נובמבר 2015. הנאשם אף הודה במשטרה לגבי אחד הפנקסים כי הוא "פנקס עבודה" ונעשה בו שימוש יומיומי.

המאשימה פירטה מדוע לשיטתה, הרישום בפנקסים הינו אכן רישום מהימן, המלמד על ביצוע התשלומים בפועל, שעה שכאשר לא קיבל הנאשם את דמי השכירות, ציין זאת בצורה מפורשת. כך, טענה כי בפנקסים קיימים רישומים בעטים שונים, המלמדים לשיטתה כי הנאשם תעד את קבלת התשלומים על ידו בזמן אמת, ואין המדובר בעריכת רישום אחיד וסדור מראש על מנת לעמוד על ההכנסות העתידיות, כטענתו. כן טוענת המאשימה כי לעיתים לא נמצאה התאמה בין מה שמסר הנאשם בהודאתו כדמי השכירות לנכס מסוים, או בין מה שנכתב בחוזי השכירות, לסכומים שנכתבו בפנקסים, באופן המלמד כי נרשם הסכום שנגבה בפועל, ולא הסכום שצפוי היה להשתלם בהתאם לחוזה או לסיכום עם השוכר. בנוסף, לגבי נכסים מסויימים, הסכומים שצוינו השתנו מחודש לחודש באופן משמעותי, המלמד אף הוא לשיטת המאשימה כי נכתבו הסכומים שנגבו בפועל.

יאמר תחילה כי שוכנעתי שהפנקסים הינם אכן פנקסי הנאשם. הם נתפסו בביתו ובעסק שלו, לדבריו שלו הוא שערך אותם וכתב את האמור בהם (ר' ת/23), ולדבריו הם היו בחזקתו והוא לא העבירם לרואי החשבון שלו או לאדם אחר. האותנטיות של הפנקסים ניכרת, והנאשם אף התייחס באופן מפורט לפנקסים בחקירותיו, זיהה אותם, והסביר לחוקרים כי כתב בהם כמה הוא צריך לגבות מהשוכרים. **עם זאת, הנאשם טען כי הגם שבדרך כלל גבה את הסכומים, הרי שלא תמיד כך נעשה, ולכן הסכום הרשום אינו משקף בהכרח את הסכום שנגבה בפועל (ת/23 עמ' 3 ש' 49 - 51, ות/22).**

אין בידי לקבל את טענת הנאשם כי הוא זוכר בדיוק מי שילם לו, כמה ומתי, כגרסתו במשטרה, או כי הוא מזהה מהתבוננות בשוכרים אם שילמו ואם הם משקרים (ר' ת/26). הדברים אינם עולים בקנה אחד עם ההגיון ונסיון החיים, כאשר עסקינן בנכסים כה רבים, בשוכרים רבים, בתקופות השכרה קצרות ובהתחשב בזהות השוכרים, שהינם ככלל אזרחים זרים ושהותם בארץ עשויה להיות זמנית.

לפיכך, יש ממש על פניו בהנחה כי הסכומים בפנקסים אכן מתעדים את התמורה אותה קיבל הנאשם בפועל. הדעת אף נותנת כי אדם אשר משכיר נכסים, אכן מקבל את התמורה בגינם. הדברים נתמכים גם בעדות השוכר **גברסהסי** (ת/5), אשר ראה את הנאשם מתעד בפנקס את תשלום דמי השכירות.

אשר לטענת הנאשם במשטרה כי לא קיבל את מלוא הסכומים הרשומים בפנקסים, הרי שעסקין בטענה שובת לב, הנתמכת, כך סיכומי ההגנה, בין היתר בכך שבחלק מהפנקסים ציין הנאשם סכומים שונים לאותו נכס (סכומים מצטברים לעמדת המאשימה). כן טענה ההגנה כי לגבי חלק מהסכומים צוין בפנקסים כי הם שולמו, שעה שלגבי סכומים אחרים, לא צוין כי שולמו. ההגנה הוסיפה וטענה טענות שונות באשר לקושי, לשיטתה, להסיק מסקנות חד משמעיות מהמפורט בפנקסים.

עסקין כאמור בטענה שובת לב, ואולם לאחר שבחנתי אותה, לצד בחינת הפנקסים, אשר מעידים בפני עצמם על אמיתות תכנם והדיוק אשר היה כרוך ברישומיהם, באתי לכלל מסקנה כי טענת הנאשם בחקירתו הינה סתמית, גולמית ולא מפורטת. היה על הנאשם לפרט טענתו זו, לו רצה כי יוטל ספק בראיות המאשימה, בהיותו היחיד, לגרסתו שלו, היכול ליתן הסברים לפירוט המצוי בפנקסים ולהסבירם. ייתכן כי לו היה הנאשם מעיד בפניי, ומבהיר כיצד יכול היה לזהות בהביטו בלבד על שוכריו הרבים - מי שילם ומי לא, או כיצד היטיב לזכור, שוב - כאשר עסקין בעשרות שוכרים מדי חודש, בכתובות שונות ובגובה דמי שכירות שונים, מי שילם ומי לא, ניתן היה למצוא ממש בטענתו, הגם שעל פניו עסקין בגרסה אשר קשה ליתן בה אמון. ואולם משלא העיד הנאשם, מנע את האפשרות להטיל ספק בפנקסים. גרסתו לא נצרפה בכור ההיתוך של החקירה הנגדית, והוא לא פירט באופן סביר ומהימן את טענתו האמורה אף בחקירת המשטרה, למעט גרסתו הגולמית כי ראה בפני השוכרים אם שילמו אם לאו, או זכר את הפרטים. משכך, לא ניתן לקבל את הטענה ולהתעלם מהפירוט הסדור המצוי בפנקסים.

זאת ועוד, המסקנה בדבר גובה הכנסתו המצטברת של הנאשם מדמי השכירות, מושתתת בעיקרה על גרסתו שלו במשטרה, העולה בקנה אחד עם הסכומים שבפנקסים. צפייה בחקירתו/ת22א, מלמדת כי החוקר שואל את הנאשם שוב ושוב תמורת איזה סכום כולל משכיר הוא את הנכסים, לפני ההוצאות והמיסים אותם הוא לטענתו משלם. החוקר שואל אם בממוצע, ובהנחה שלא כל הנכסים מושכרים במלואם מדי חודש, ניתן להעריך את התמורה ב-30-50 אלף ₪ בחודש, והנאשם משיב - "משהו כזה", ובהמשך מופחתת ההערכה ל-30-40 אלף ₪ בחודש. הנאשם מאשר הערכה זו מספר פעמים, ואף כאשר נכנס אל החדר חוקר נוסף, והחוקר הראשון מעדכנו בתמצית גרסת הנאשם, שומע הנאשם בנינוחות את הדברים, ואינו מנצל את ההזדמנות, בחלוף למעלה ממחצית השעה מאישור הפרטים לראשונה, על מנת לשלול אותם (ר' דיסק החקירה, 1:24:00 וכן 2:00:00).

לגרסתו לפיכך, קיבל הנאשם לכל הפחות 30,000 ₪ מדי חודש, קרי - 1.8 מיליון ₪ בתקופה הרלוונטית. כאן המקום להבהיר כי לשיטת המאשימה, סכימת הסכומים המפורטים בפנקסים מביאה למסקנה כי הנאשם קיבל במהלך 6 השנים הרלוונטיות סכום של כ-2.6 מיליון ₪ (קיימים פערים מסויימים בין הסכום המצוין בכתב האישום לבין הסכום אותו סכמו החוקרים, פערים אשר לטענת המאשימה נובעים מטעויות סופר).

לפיכך, נמצא כי בין אם נבחר להלך באמצעות סכימת הסכומים המפורטים בפנקסים, ובין אם נבחר בגרסת הנאשם בפני חוקריו, נגיע לסכומים דומים באופן יחסי, באופן התומך אף הוא במסקנה בדבר אמיתות המצוין בפנקסים.

נוכח האמור לעיל, ולטובת הנאשם, אתייחס לפיכך אל הסכום המינימלי אותו אישר הנאשם כאל סכום ההכנסה שלו, קרי - 1.8 מיליון ₪. ערה אני לכך שעסקינן באומדנה ולא בסכום מדויק, ואולם בהתחשב בכך שזהו הסכום הנמוך ביותר אותו ניתן לייחס לנאשם, הרי שהנאשם יוצא נשכר מהחישוב בדרך זו.

עוד יצויין, כי הודעות העדים וכן הסכמי השכירות שנתפסו, תומכים במסקנה בדבר כמות הנכסים להשכרה (כ-49 חדרים לגרסת הנאשם), ובדבר גובה דמי השכירות.

בהקשר לכך יובהר כי לגבי חלק מחוזי השכירות שנתפסו והוגשו בהסכמה, לא העידו עדים. ואולם הדעת נותנת כי שעה שקיים הסכם שכירות חתום - שולמה התמורה הנקובה בו. ככל שחפץ הנאשם לכפור במסקנה כי קיבל את התמורה, היה עליו להעיד כי לא קיבל את התמורה הנקובה בהסכמים, או לזמן את השוכרים למתן עדות, וכאמור - זאת לא עשה.

לא למותר לציין בהקשר זה, כי לגבי חלק מהשוכרים נמצאו הסכמים המלמדים על חידוש השכירות עימם לאורך שנים. חזקה לפיכך כי עסקינן במי ששילמו בהתאם לחוזה, אחרת לא היה הנאשם שב ומחדש את החוזה עימם.

המסקנה הנובעת מהמפורט לעיל, היא כי הנאשם קיבל דמי שכירות בגובה של לכל הפחות 1.8 מיליון ₪ בתקופה הרלוונטית לכתב האישום. אציין כי הוכח בפניי שלמעשה קיבל הנאשם תמורה גם בשנת 2015, ואולם מששנה זו לא יוחסה לו בכתב האישום, לא יורשע הנאשם בגין הכנסות אלו.

ה. משקבעתי כי הנאשם קיבל את ההכנסה האמורה, אבחן האם השמיט את ההכנסות בכוונת מכוון, נוכח טענתו באמצעות בא כוחו, כי השמטת ההכנסות לא נעשתה במכוון, וכי ייתכן שהיא פרי התרשלות באי כוחו.

דומה כי לא ניתן לחלוק על כך שבדיווחיו לרשויות המס כלל הנאשם דיווחים חלקיים ביותר אודות הכנסותיו מדמי שכירות. כך, לדוגמא, בשנת 10' דיווח על הכנסות שכאלו בסכום של 27,629 ₪ (ר' ת/50), ובשנת 14' דיווח על הכנסה בגובה 128,000 ₪.

זאת, הגם שמדבריו שלו עולה, כמפורט לעיל, כי ההכנסה הממוצעת היתה בגובה 30,000 ₪ בחודש, קרי כ-360,000 ₪ מדי שנה.

כך גם דיווח בטופס הצהרת ההון לשנת 11', על חלק בלבד מהנכסים אותם החזיק באותה עת.

במשטרה טען תחילה (ת/22 ש' 181), כי יועץ המס שלו הינחה אותו לשלם 10% מרווחיו באותה שנה. בת/24 מסר כי רואה החשבון טל כרמלי הינחה אותו לדווח על ההכנסות בניכוי הוצאותיו. לפיכך, טען בחקירותיו במשטרה (ת/23, ת/24, ת/26), כי דיווח לרשויות המס על הכנסות נטו, לאחר שהפחית את ההוצאות בגין ארנונה, מים וחשמל.

כן הבהיר כי מעולם לא העביר למייצגיו כל מסמך המאמת את חישוביו, אלא ציין בפניהם את הסכומים בלבד, ומייצגיו

דיווחו בהתאם (ת/24).

רק משעומת עם גרסת רואה החשבון כרמלי, לפיה לא הונחה על ידו לחשב את גובה ההכנסה נטו כפי שטען, וכי רואה החשבון אף הסביר לו כי ככל שיבחר לדווח אודות הכנסותיו במסלול המאפשר תשלום מס מופחת, בגובה 10%, לא יוכל לנכות את ההוצאות, אישר כי אכן רואה החשבון לא יעץ לו לדווח על ההכנסות לאחר ניכוי ההוצאות, וכי חרף זאת בחר לעשות כן (ת/26).

כן אישר הנאשם כי לא עדכן את מייצגיו בקיומם של נכסים שלא הושכרו, ולא דיווח עליהם לרשויות המס (עמ' 5 ש' 118 - 120).

המאשימה העידה שלושה רואי חשבון אשר טיפלו בענייניו של הנאשם לאורך שנים. מעדויות כולם עלה כי הנאשם הסתיר מהם לא רק את בעלותו המהותית בנכסים הרשומים על שם ילדיו, אלא גם את בעלותו בחלק מהנכסים הרשומים על שמו, ואת הכנסתו המלאה ממכלול הנכסים.

מכלול הראיות מלמד כי הנאשם הסתיר ממייצגיו את הפנקסים בהם תיעד את ההכנסות, פעל למעשה כפקיד שומה מטעם עצמו, הסתיר מרואי החשבון שלו את הכנסתו האמיתית והמלאה, חישב לבד את הוצאותיו, קבע בגין אילו הכנסות עליו לדווח, דיווח בניכוי המיסים העירוניים (ככל ששילם אותם), הסתיר את היקף הנכסים שבבעלותו ועשה דין לעצמו (ת/23 ש' 28 - 31). זאת, הגם שרואי החשבון הבהירו לו כיצד עליו לפעול, ואף שלחו לו הנחיות כתובות בענין זה.

כך, **רואה החשבון חי אלימלך**, אשר שימש כרואה החשבון של הנאשם בשנים 2010 - 2012, העיד כי הנאשם עסק בשנים הרלבנטיות **בהתקנת דודי שמש**, וכי - **"כמו שהספרים הצביעו, גם הייתה לו שכירות של חנות או משהו כזה נדמה לי"** (עמ' 70 ש' 24 - 25). העד הבהיר כי זו **ההכנסה היחידה עליה ידע מהנאשם בגין דמי שכירות** (עמ' 76 ש' 19 - 21, וע' 572 בת/52).

לא למותר לציין כי לעדות רואה החשבון, בהתבסס על המידע אותו קיבל מהנאשם, בשנת 09' לא דווחו הכנסות מהשכרת נכסים במסלול כלשהו (ר' ת/41), וכי ההכנסות שדווחו משכירות בשנת 10' היו כאמור בסך 27,629 ₪, ובגין שכר דירה עסקי (ע' 71). עוד יודגש, כי בהעדר עדות מטעם הנאשם, לא הובהר לגבי אילו נכסים סבר כי הם מהווים נכס עסקי, ואילו מהווים נכסים פרטיים.

גם **רואה החשבון גל רז**, אשר נתנה לנאשם שירותי הנה"ח ושכר בשנת 2012, העידה כי עיסוקו של הנאשם בהתקנת דוודים, ולא זכרה עיסוקים נוספים שלו, או הכנסות נוספות מעבר לעסקי הדוודים.

רואה החשבון טל כרמלי מייצג את הנאשם מינואר 2013 **ועד היום**, ומכח מעמדו זה הגיש עבורו דו"חות שנתיים למס הכנסה משנת 11' ועד היום.

העד הבהיר כי הדיווח על ההכנסות משכר הדירה למגורים נעשה על סמך תצהיר של הנאשם, כי אין ביכולתו לדעת אילו נכסים יש לנאשם ולכן נסמך על הצהרותיו בלבד. **בכל שנה הנאשם נשאל על ההכנסה מהדירות, נתן תצהיר ועל סמך כך נעשה הדיווח** (עמ' 103 ש' 20 - 21). כך גם בכל הנוגע להצהרות ההון.

משעומת עם פערים בדיווחי ההכנסות לאורך השנים, הבהיר כי הנאשם מסר לו שבתקופות מסוימות הנכסים אינם מושכרים, וכי לעיתים יש נזקים בדירות. הוא הדגיש שוב, כי מקור המידע היחיד שיש לו באשר להכנסות אלו הוא דברי הנאשם בפניו.

כן הבהיר העד, כי הגם ששכר דירה למגורים אינו מחייב הוצאת קבלה, הרי שיש לנהל מעקב כדי לדווח על ההכנסות, וכי כאשר עסקין בשכירות העולה כדי הכנסה מעסק, יש להוציא קבלה, להצהיר על תקבול ולדווח למס הכנסה.

העד, אשר עשה עליו רושם של בעל מקצוע מנוסה, ונמצא מהימן לאחר שהתרשמתי באופן בלתי אמצעי הימנו, הבהיר כי הוא מסביר ללקוחותיו אודות הטעם הפיסקלי שבדיווח על הכנסות מדמי שכירות בהתאם למסלולי המס השונים, ובהתאם להוצאות ולהכנסות בכל שנה, וכי הוא בודק עימם את הנתונים הנוגעים לדמי השכירות, שכן אחרת לדבריו עולה הדבר כדי רשלנות מקצועית. בכלל זה הבהיר כי בדק עם הנאשם לפי איזה מסלול כדאי לו לדווח, בהתאם לנתונים אותם מסר לו הנאשם, וכי סביר שנבחרו מסלולים שונים לאורך השנים בהתאם לדיווחי הנאשם.

כרמלי אף הבהיר כי הנאשם חתם על הדו"חות בנוכחותו, לאחר שאלו הוסברו לו.

משכך, ובהתחשב בהתרשמתי ממכלול הראיות, שוכנעתי כי העדר הדיווח אודות הכנסות מנכס כזה או אחר, נעשה משהנאשם הציג מצג חלקי ומטעה של הנתונים הנוגעים להכנסותיו בפני מייצגיו.

עיון בדו"חות שהגיש הנאשם מלמד כי הוא אכן בחר לדווח לפי מסלולים שונים. ואולם, כפי שיובהר בהמשך, משקבעתי כי למעשה יש להתייחס להכנסות הנאשם מדמי השכירות כאל הכנסות מעסק, הרי שממילא לא יכול היה הנאשם לבחור במסלולים המקנים לו מיסוי מופחת או פטור, והוא הונחה לבחור בהם אך מאחר שהציג למייצגיו תמונה חלקית של העובדות.

איני מוצאת גם ממש בטענת ההגנה לפיה ככל שהוצאו חשבוניות כלשהן, לא בוצעה עבירה. שכן על החשבוניות לבטא עסקת אמת, והן אינן יכולות "להיבלע" כחלק מעסקאות הדוודים. יוטעם כי לא נטען על ידי ההגנה שהנכסים הנידונים הם נכסים של עסק הדוודים, ואף הרישומים בלשכת רישום המקרקעין מעידים אחרת.

כך גם איני מוצאת ממש בעדויות רואי החשבון אודות הפסדי הנאשם בעסק הדוודים והאפשרויות לקזז הפסדים אלו, שכן לא נמצא כי מי מהעדים הורה לנאשם שלא לדווח על הכנסה או לקזז הוצאות בניגוד לדין, ואף הנאשם לא טען כי קיזז הפסדים מהכנסות שונות.

מעדות כרמלי עלה כי הנאשם פעל באופן מסודר ומדוקדק, מילא את הוראות החוק בכל הנוגע לעסק הדוידים שלו, ואף בוצעו אצלו מספר ביקורות מטעם רשות המיסים (ע' 107, ש' 3-1). משכך, לא ניתן להניח כי הנאשם טעה בדיווחים מאחר שאינו יודע להתנהל בענייני התקבולים והלקוחות.

המסקנה הנובעת מעדויות רואי החשבון, כמו גם מבחינת הדו"חות שהוגשו, היא כי למעשה ערבב הנאשם בין שכירות עסקית לשכירות שאינה עסקית, ודיווח בכל שנה נתונים שונים ובמסלולים משתנים. הגם שהצהיר על הכנסות מסויימות משכירות (נ/1 ונ/2), הרי שהיו אלו הצהרות חלקיות ביותר, אשר אינן משקפות אלא את מקצת הכנסות הנאשם ונכסיו.

לפיכך, אין בידי לקבל את רמיזת ההגנה כאילו ההבדלים בין הדיווחים לאורך השנים נבעו מטעויות של רואי החשבון, או מתוך רשלנות של הנאשם. משלא העיד הנאשם, לא ניתן להתרשם ממנו ולקבוע על סמך התרשמות ישירה אם פעל מתוך רשלנות, שמא מתוך כוונה. בנסיבות אלו יש להסתמך על מכלול הראיות, ובו עדות רואי החשבון באשר לרציונל בדיווח בהתאם למסלולים השונים, המביא למסקנה כי ההימנעות מדיווח - הן על הבעלות בנכסים, והן על מלוא ההכנסות מהם, נעשה מתוך כוונת מכוון.

איני מוצאת ממש גם בטענה כי הנאשם יכול היה לעשות שימוש בפטור ממס הכנסה עקב אחוזי נכות, ולא עשה בו שימוש. רואה החשבון אלימלך העיד כי הנאשם צרף מסמך בנושא לדו"ח של שנת '09, ומכאן שנעשה נסיון להשתמש בפטור זה.

כך גם איני מוצאת ממש בטענת הנאשם כי יכול היה לעשות שימוש בפטור מהשכרת דירה לגבי הנכסים הרשומים על שם ילדיו, או כי היה בפטור זה כדי למנוע את הדיווח המלא בדבר ההכנסות.

יאמר בהקשר זה כי הנאשם עצמו כך בהודעותיו במשטרה בין רישום הדירות על שם ילדיו לבין **ניצול תקרות הפטור** שלהם לטובתו.

הוא טען במסגרת חקירותיו (ת/22 ו-24), כי השתמש בפטור של כל חמשת הבנים, ובת/24 הסביר כי רק אם הרווח הנקי עבר את תקרת הפטור, אזי דווח על הפרש כרווח נטו החייב במס (עמ' 7 ש' 184 - 189).

רק בחקירה מאוחרת (ת/25 עמ' 9 ש' 223), כשנטען בפניו לראשונה שבניו טל וציון ניצלו באופן עצמאי את תקרות הפטור, בגין הכנסה משכירות של נכסים הרשומים על שמם, נכסים אשר אינם הנכסים הנידונים בענייננו, שינה גרסתו וטען לראשונה כי לא ניצל את תקרות הפטור של ילדים אלו.

אז גם הבהיר הנאשם לראשונה כי לטל קבוצת נכסים נפרדת שאינה קשורה לנכסים הנידונים, אותם מנהל טל בעצמו.

יזכר, כי שני רואי החשבון של הנאשם הבהירו לנאשם כי עליו לדווח גם על הכנסות פטורות ממס מכח סעיף 122 בפקודת מס הכנסה וסעיף 2 בחוק (פטור ממס על הכנסה מהשכרת דירה למגורים), התש"ן - 1990). לפיכך, גם לו הייתה מתקבלת טענת הנאשם כי הוא זכאי לפטור, עדיין היה עליו לדווח לרשויות המס על מלוא ההכנסות אותן קיבל.

קביעה זו יפה גם לגבי טענת הנאשם כי שילם את המיסים העירוניים ואת הוצאות החשמל של השוכרים. לא למותר לציין בהקשר זה כי הגם שמחלק מחוזי השכירות וחלק מהודעות השוכרים, נלמד כי הנאשם אמור היה לשאת בתשלומי המיסים העירוניים והחשמל, הרי שהוא לא הוכיח כי כך עשה. ממילא, כאמור - אף אם עשה כן, היה עליו לדווח על מלוא ההכנסות, ללא ניכוי התשלומים, ואין חולק כי לא כך נהג.

זאת ועוד, איני מוצאת ממש גם בטענת ההגנה לפיה הכנסת הנאשם משכר דירה היתה בשנת '09 נמוכה מתקרת הפטור, וכי היה על המאשימה להצביע על מיסוי הקונקרטי של הנאשם בשנים האמורות. זאת, שכן נהיר כי כאשר עסקינן בהחזקת נכסים כה רבים, כפי שעשה הנאשם, פירות ההשכרה עוברים באופן משמעותי את תקרת הפטור ליחיד, אשר עמדה בשנים הרלוונטיות על כ-5000 ש"ח. אף אם נאמר כי בשנה מסויימת לא הגיע הנאשם לתקרת הפטור, הרי שלא הכנסת הנאשם בשנה כזו או אחרת מלמדת על מטרת ההסתרה, אלא הרישום עצמו, כמו גם הסתרת מכלול הנכסים וההכנסות משלושת מייצגיו אשר העידו בפני, לאורך השנים.

אמנם רואי החשבון כרמלי ואלימלך התרשמו כי עסקינן באדם תמים ולא מתוחכם, ואולם נוכח המסקנה כי הנאשם לא חשף בפני מייצגיו, שלושה במספר, לאורך שנים, כי בבעלותו נכסים רבים הרבה יותר מאלו עליהם דיווח להם, איני מוצאת חשיבות להתרשמות רואי החשבון הימנו, שעה שנהיר כי הסתיר מפניהם נתונים משמעותיים, באופן שיטתי.

איני מוצאת ממש גם בטענת ההגנה לפיה רישום הנכסים על שם הבנים התיישן זה מכבר. אף אם חלק מהנכסים נרכשו לפני שנים רבות, הרי שעה שבכל עת יכול היה הנאשם לשנות את הרישום, ולעשותו מדויק ונכון, המשיך הנאשם להונות את רשויות המס.

עוד יוטעם, כי רישום הנכסים על שם הבנים הינו רכיב אחד בלבד במעשה המרמה וההתחמקות מתשלום מס. השימוש המתמשך בתקרות הפטור של הבנים מהווה חלק נוסף במנגנון ההסתרה והמרמה, וכך גם הסתרת הנכסים וההכנסות מפני מייצגיו ומפני הרשויות, כמפורט לעיל.

יוזכר כי בהתאם להלכה הפסוקה, נאשם אינו יכול לטעון כי לו היה מדווח כדין אודות הכנסותיו היה ראוי לפטור או החזרים. בעפ"ג (מחוזי ת"א) 56587-07-13 **מדינת ישראל נ' חיים קובי**, ניתן ביום 1.12.13 (פורסם בנבו), נקבע:

"הזדמן לנו, כמו כמעט לכל מותב העוסק בתחום זה, להביע את דעתנו על הטיעון, ולפיו לו היה פלוני מנהל ספרים כדין, הוצאותיו בייצור ההכנסה היו מביאות לכך שבסופו של יום לא היה צריך לשלם מס. יתכבד פלוני וינהל ספרים, ולאחר מכן יעלה טענה זו. מי שאינו מנהל ספרים, כורת את הענף עליו הוא יושב, ככל שהדבר אמור בטענה דלעיל".

זאת ועוד; מהודאת הנאשם, ת/22, עולה כי גבה את רוב דמי השכירות במזומן, ועל דרך הכלל לא הפקידם בעסק או בבנק, אלא עשה בהם לטענתו שימוש להוצאות שוטפות ותשלומים, ושמרם בכספת (אשר את קיומה הסתיר בהצהרת ההון מיום 31.12.11, ת/41. ר' גם ת/23 לענין השימוש בכספת). גרסתו בת/22 (עמ' 6 החל מש' 169), כי הוא ביקש להימנע מחיוב בעמלות, או כי לא הפקיד את הכסף בבנק מאחר שלא יכול היה לתת קבלות לאריתראים, מחזקת את המסקנה בדבר הסתרת מקור ההכנסה, בהעדר קשר לוגי בין הדברים. ברי לפיכך שהנאשם נמנע מהפקדת עשרות

אלפי שקלים בבנק מדי חודש, שכן הפקדות אלו עלולות היו לעורר תהייה ולהקל על הרשויות בזיהוי מקור ההכנסה המשמעותי, אותו הסתיר.

כן תוזכר בהקשר זה הודעת **תומאס פאולו אליאס**, אשר הוגשה בהסכמה (ת/6), בה מסר מפורשות כיהנאשם לא נעתר לבקשתו לחתום על חוזה שכירות, בנימוק שאם תבוא המשטרה, יעורר החוזה בעיות.

אף העובדה שהמעשים נעשו לגבי עשרות נכסים ולאורך שנים, כשהנאשם מנהל את ענייניו הכספיים בכל הנוגע להשכרות בשונה באופן מובהק מהאופן בו ניהל את עסקי הדוודים, מלמדת כי אין המדובר במעשה שנעשה בטעות או בתום לב, אלא מתוך כוונה ברורה להעלים ענף הכנסה זה.

נוכח המכלול המפורט לעיל, לרבות המסקנה כיהנכסים הרשומים על שם בניו הינם למעשה נכסי הנאשם, ונוכח הקשר המובהק שעשה הנאשם עצמו בין רישום הנכסים לבין ניצול תקרות הפטור ממס שיש לילדיו, מתחייבת המסקנה כי רישום הנכסים על שם בניו נעשה במרמה, על מנת להתחמק מתשלום מס ועל מנת לטשטש את הקשר של הנאשם לנכסים ולהכנסות שהופקו. **כן הוכח שהנאשם הציג בפני מייצגיו השונים באופן שיטתי, מכוון ומתמשך, מצגים כוזבים באשר להיקף נכסיו והיקף ההכנסות מנכסים אלו, ובהתאמה הציג מצג כוזב זה בפני שלטונות המס**. הוא לא הציג בפני רואי החשבון שלו את הפנקסים בהם תיעד את הכנסותיו, ונמנע מהפקדת הכספים בבנק. הגם שהחזקת הכסף הרב שנתפס במזומן אינה עבירה בפני עצמה, יש באופן ההחזקה - במזומן, בתוך פאוצ'ים, במחסן, כדי לתמוך במסקנה בדבר רצון הנאשם להסתיר את הכנסתו.

אם נזכיר גם את שינוי הגירסה של הנאשם בחקירתו באשר להנחיות אותן קיבל ממייצגיו, ובהעדר עדות מטעם הנאשם אשר יש בה כדי להטיל ספק בשאלת הבנתו וכוונתו, **דומה כי אין מנוס בנסיבות אלו ממסקנה כי הנאשם נהג כמפורט לעיל במטרה להתחמק באופן מכוון ושיטתי מתשלום מס, בהשמיטו הכנסות אותן היה עליו לכלול בדו"ח**.

ו. האם פעילות השכרת הנכסים עולה כדי "עסק"?

פקודת מס הכנסה אינה מגדירה מה הוא "עסק", ולפיכך, בהתאם להלכה הפסוקה, על בית המשפט ליצוק למונח תוכן, בהתאם לתשתית העובדתית הפרטנית. נקבע כי יש לראות הכנסה כעסקית, כשהיא נובעת מפעילות ממשית, נמשכת, מחזורית ושיטתית, שמטרתה מוגדרת ולהפקתה נדרשת יגיעה אישית, מאמץ והשקעה.

בין מבחני העזר לשם הבחנה בין הון לבין פירות, מנתה הפסיקה את טיב הנכס, אופן המימון, תקופת ההחזקה בנכס, תדירות העסקאות, קיומו של מנגנון, ההיקף הכספי של העסקאות, היחס בין היקף הכנסות הנישום ממקורות אחרים להכנסתו מהמקור הנידון, היקף הנכסים המושכרים, בקיאות ומומחיות, אופן הטיפול החשבונאי, ייעוד כספי התמורה, ומבחן גג של מכלול הנסיבות.

הוטעם כי אף מבחן אינו הכרחי או מספיק, ועל בית המשפט להתרשם מהתמונה המלאה הנפרשת בפניו, שכן ייתכן כי

בחנית כל נכס בנפרד תלמד על ביצוע פעולות פסיביות בלבד, ואולם במבט על נגלה כי עסקינן בפעילות עסקית.

כן הוטעם, כי לצורך קביעה אם מדובר בפעילות עסקית, יש לבחון את אופייה ומהותה של ההכנסה, וסיווגה יעשה בעיקרו במשקפיים אובייקטיביות, ולא לאור השאלה האם כוונת הנישום היתה לנהל עסק.

לאחר שבחנתי את מבחני העזר ואת מכלול הנסיבות, שוכנעתי מעבר לכל ספק כי הכנסות הנאשם מדמי השכירות עולות כדי עסק, כהגדרתו בפסיקה.

להלן ייבחנו מבחני העזר, לצד מבחן הנסיבות הכוללות, בהתייחס לנסיבותיו של המקרה שבפניי.

היקף הנכסים - כאמור, נמצא שהנאשם השכיר בכל רגע נתון כמות רבה של תאי הלנה, לכמות משמעותית של דיירים.

בע"א 7204/15, **פקיד שומה תל אביב 4 נ' עזבון המנוחה דפנה לשם ז"ל**, ניתן ביום 2.1.28 (פורסם בנבו) (להלן - "פס"ד לשם"), נפסק כי האחים לשם הפעילו עסק, הגם שלא הם שרכשו את הדירות, לא פיצלו אותן, וככלל פעלו באופן פסיבי.

בהקשר לכך הוטעם כי החל מרף מסוים של כמות דירות, נדרש הטוען נגד סיווג ההכנסה כעסקית להרים נטל שאינו פשוט, ולשכנע כי עניינו חורג מהכלל. הנאשם שבפניי לא הרים נטל זה.

אשר למבחן היגיעה האישית והמאמץ, הרי שהפסיקה התייחסה בסוגיה זו למפגשים עם השוכרים, הצגת הנכסים לפנייהם, דיון בתנאי השכירות, החתמת השוכרים וכיוצא בזה. בפס"ד לשם אף הוטעם כי ככלל, השכרת עשרות נכסים במשך שנים מחייבת היערכות המשלבת מרכיב משמעותי של הון אנושי ויגיעה אישית.

בענייננו, חלק מהשוכרים שכרו את הנכסים לזמן קצר, באופן אשר חייב התעסקות ומאמץ גדולים משמעותית מאשר בהשכרת דירות לתקופה ארוכה יותר. בניגוד למקובל בהשכרת דירות, אף הבהיר הנאשם בהקשר זה כי כמעט ואינו מחתים את הדיירים על חוזי שכירות, שכן עסקינן בשכירויות לטווח קצר (ת/47). לדבריו - **"אני לא משכיר לאותו אדם לשנה. אני משכיר לחודש, לשבוע שבועיים משהו מהיר מהיר כמה שלבן אדם יש לשלם"** (ת/25 ש' 159-158).

נוסיף, כי רוב השוכרים שילמו לנאשם במזומן משהגיע אל הנכסים, ולדבריו שלו הוא שטיפל בתחזוקה השוטפת ובתקלות בדירות. הנאשם מסר כי הוא מגיע לדירות **לביקורת** פעם בשבוע או בשבועיים בלילה, דופק על הדלתות, אם לא פותחים הוא משתמש במפתחות ומוודא כי האנשים בנכסים הם אלה להם השכיר, גובה כסף, ואם האדם לו השכיר אינו נמצא במקום אלא אדם אחר, הוא גובה ממנו (ת/25 ש' 161 - 175). כן הוסיף כי ציין בפני השוכרים שהוא משכיר להם **"תא שלם לחודש"** (ת/24 ש' 176), ואותו אדם רשאי להכניס אדם נוסף לחדר.

נסיון החיים מלמד שבעלי דירה המשכירים אותה לאחרים, אינם מגיעים על דרך הכלל לדירה משך כל זמן השכירות, אלא אם מתעוררת בעיה כלשהי. הגעת הנאשם אל הדירות מדי שבוע או חודש, לביקורת, השכרת "תא", והאישור

מראש להכניס לשם אדם נוסף, מבלי שהנאשם יפגוש בו, מלמדים אף הם על השכרה שאינה השכרת נכסים רגילה, ועל השקעת הזמן של הנאשם, החורגת בהרבה מפעולותיו של משכיר מן השורה.

היגיעה האישית והשקעת הזמן נלמדים גם מדברי הנאשם, לפיהם שילם בחלק מהמקרים תשלומי מים, ארנונה וחשמל, רשם את קריאות מוני החשמל, החליף מפתחות בדירות בהן עזב דייר מבלי לשלם, ועוד, באופן אשר חייב יגיעה אישית, התעסקות ומאמץ.

זאת ועוד, בענייננו קבעתי כאמור כי הנאשם רכש בעצמו את הנכסים, לדבריו שלו אף ללא סיוע בעו"ד מטעמו, וביצע לבדו את כל מגוון הפעילויות הנדרשות לשם השכרת הנכסים, ובהן שיפוץ הנכסים, פיצולם, מציאת השוכרים, ניהול המו"מ עימם, גביית דמי השכירות, טיפול בבעיות וכיוצא בזה.

כאשר עסקינן בהתנהלות שכזו אל מול עשרות שוכרים, נהיר כי הנאשם נדרש לעסוק בגבייה ובהשכרה באופן תדיר, וכי עיסוק שכזה, משמדובר במספר נכסים כה רב, למספר שוכרים רב, ולאורך שנים, מחייב פעילות ממשית, שיטתית ותדירה.

הראיות לימדו עוד כי הנאשם היה זמין לשוכריו, טלפונית או בקרבת מקום, באופן קבוע, וכי הנכסים היו במצב תחזוקתי ירוד, ולפיכך יש להניח כי הנאשם נדרש לטיפול משמעותי יותר בהם, מאשר בנכסים במצב טוב.

עוד יאמר, כי מעדויות רבות עלה דפוס קבוע לפיו הנאשם הקפיד להגיע אל הדירות ולגבות את שכר הדירה במזומן בלבד, מדי חודש, עבור החודש הבא. לשוכרים רבים לא היה ידוע מספר הטלפון שלו, והם לא ידעו ככלל את שם משפחתו. רבים מהם לא חתמו על הסכמי שכירות, ולא קיבלו אישור על תשלום כספם.

אין המדובר בהתנהלות מקובלת של משכירי דירה.

נזכיר, כי התנהלות זו שונה מהתנהלותו המסודרת מאד של הנאשם העולה מהמסמכים של עסק דודי השמש, במסגרתו תיק ושמר חשבונות וקבלות.

הראיות מלמדות עוד, כי בניגוד למקובל בעת השכרת דירות, הנאשם לא זיהה חלק מהדיירים המתגוררים בנכסיו, ובהתאמה - אלו לא זיהו אותו.

הוא אף אישר בחקירתו הראשונה, ת/48, אשר התמקדה בסוגיית הלנת השב"חים - "בדרך כלל אני בודק אותם", וכן - "אני מגיע ובודק אותם ויש שם מלא אנשים. ואני בודק אותם ומעיף אותם" (גיליון 2 ש' 21, 25), באופן המלמד אף הוא על התנהלות שאינה מאפיינת מי שמשכיר נכס או שניים, ומקפיד על הכרת שוכריו (ר' גם דבריו בת/22, ע' 4 ש' 125).

עוד נמצא, כי חלק מהחוזים שנתפסו בחיפושים אינם חתומים או שחסרו בהם פרטים מהותיים, ובכללם גובה

דמי השכירות וכתובת הנכס. בחלק מהמקרים נרשם הנאשם כשוכר ולא כמשכיר, הגם שמהמכלול נהיר כי הוא שהשכיר את הנכסים ולא שכר אותם (ר' ת/61, בין היתר חוזים עם מולט אמרה, דניאל אילה, קלייב רביל, ועוד).

גם בפרטים אלו יש כדי לתמוך במסקנה כי מדובר בהתנהלות עסקית, משברי כי מי שמשכיר נכסים ספורים, מקפיד ככלל כי החוזים יחתמו, כי תצוין בהם התמורה, כתובת המגורים, מועד ההשכרה, זהות המשכיר וכיוצא בזה.

התנהלותו של הנאשם, אשר חתם על חוזים ללא ציון כתובת המגורים, התמורה ומועד ההשכרה, תומכת לפיכך במסקנה כי אין המדובר בהשכרת דירות "שגרתית", במסגרתה מקפיד אדם על כל תו ותג בחותמו על הסכם השכירות.

אשר למבחן הבקיאיות והידע, הרי שבהתאם לפסיקה לא נדרשת בקיאיות חריגה או הכשרה מיוחדת, ודי לשם כך בנסייון ובהתמצאות בתחום. הנאשם שבפני מסר בחקירותיו מספר פעמים כי הוא עוסק בתחום מעל 10 שנים.

הנאשם השכיר נכסים לעשרות דיירים, טיפל בנכסים עצמם, התמודד עם שוכרים בעייתיים ועם כאלו שנמנעים לשיטתו מתשלום, ועסק בכל הסוגיות שלעיל לבדו, לדבריו, וללא מעורבות עו"ד. בנסיבות אלו, שוכנעתי כי גם מבחן הבקיאיות מתקיים בעניינו.

מדברי הנאשם עצמו נהיר כי מתקיים גם **מבחן הטיפוח, הפיתוח וההשכלה**, שעה שלגרסת הנאשם הוא הסב לתאי הלנה נכסים ששימשו למלטשות, מחסנים וכו', בעוד אחרים, לשיטתו, אינם מבינים את הפוטנציאל שבנכסים אלו. כך, הסביר כי הסב את מלטשת היהלומים ברח' זנגוויל לדירות, והפך גלריה של חנות למקום מגורים (ת/47 ות/45). כן פעל כל העת להגדלת העסק.

כאמור, אין צורך בקיום כלל מבחני העזר אשר פורטו בפסיקה. מן המקובץ עולה, כי ישום מבחני העזר ומבחן הנסיבות הכוללות, מביא למסקנה נעלה מכל ספק, כי הכנסת הנאשם אינה הכנסה פסיבית, וכי ניהל הלכה למעשה עסק להשכרת נכסים.

משום כך, היה על הנאשם לדווח על הכנסותיו אלו לרשויות המס כהכנסה מעסק, ולנהל ספרי הנהלת חשבונות מכוח תוספת יא להוראות מס הכנסה - ניהול פנקסי חשבונות על-ידי נותני שירותים ואחרים.

ז. שתיקת הנאשם בבית המשפט, אי ניהול פרשת הגנה ומסקנות

טרם סיום אזכיר כי הנאשם בחר שלא להעיד בפניי, לא מסר גרסתו ולא נחקר עליה בחקירה נגדית. בכך יש כדי לחזק את ראיות התביעה, כמצוות סעיף 162(א) בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, הקובע:

"הימנעות הנאשם מהעיד עשויה לשמש חיזוק למשקל הראיות של התביעה וכן סיוע לראיות התביעה במקום שדרוש להן סיוע..."

לפיכך, טענותיה השונות של ההגנה, כגון כי לא הוסברו לנאשם זכויותיו, כי הינו תם לב, כי התרשל וכיוצא בזה, אינן

בגדר טענות של ממש, משלא העיד לגביהן, ולא נשמעה גרסתו. נוכח דברים אלו, מתבססת הכרעת הדין בהקשרים אלו על השכל הישר, נסיון החיים, ומארג הראיות שהוצג.

בעניין זה, יפים דבריה שלכב' השופטת פרוקצ'יה בע"פ 2132/04, סלים קייס נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 28.5.07, (פורסם בנבו):

"הרציונאל הטמון ביסוד המשקל הראייתי הניתן לשתיקתו של הנאשם במשפט מעוגן בהנחה כי אדם חף מפשע לא יימנע, דרך כלל, מהצגת גרסתו החפה: "אדם חף מפשע לא רק מוכן להעיד, אלא שהוא שש להזדמנות להיכנס לתא העדים ולהפריך את הגרסה המרשיעה, אשר לטענתו היא כוזבת. אם מסרב הוא להעיד, הרי יש בכך כדי לתמוך בעקיפין בעדות המפלילה של עדי התביעה" (ע"פ 196/85, זילברברג נ' מדינת ישראל, פד"י מ"ד (4) 485, 525; רע"פ 4142/04, מילשטיין נ' התובע הצבאי הראשי, [פורסם בנבו], פסקה 10 סיפא לפסק-דינו של השופט לוי). שתיקת הנאשם עשויה ללמד גם על חששו של הנאשם כי הגנתו עלולה להתמוטט אם תעמוד למבחן החקירה הנגדית. עמד על כך הנשיא מ' שמגר:

"הנכונות להעיד אינה מבטאת רק פתיחת דרך להשמעת גרסה פלונית בדרך הקבועה בדיני הראיות. מהותה המרכזית של העדות בבית המשפט היא בכך שהיא משרתת את התפיסה המקובלת בשיטת המשפט האנגלו-אמריקאית, לפיה בירור האמת נעשה בעיקר על-ידי מתן האפשרות לחקירה נגדית. משמע, אי מתן עדות מבטא לא רק רתיעה מפני הצגת תיזה כלשהי בפני בית המשפט, אלא אי-נכונות להציב את התיזה במבחן של החקירה הנגדית" (ד"נ 3081/91, קוזלי נ' מדינת ישראל פד"י מה(4) 441, 478)"".

ר' בהקשר דומה גם את דברי כב' השופטת פרוקצ'יה בע"פ 10996/03, נרקיס נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 27.11.06 (פורסם בנבו).

הוא הדין גם באשר לאי זימון איש מקרובי הנאשם למתן עדות לטובתו, ולמעשה בהעדר מוחלט של פרשת ההגנה. זאת, הגם שעל פניו בנקל יכול היה הנאשם לזמן מי מילדיו לשם מתן עדות, ושעה שלטענתו היה בעדותם כדי לתמוך בגרסתו. משנמנע הנאשם מלעשות כן, משמש הדבר לחובתו. בעניין זה נפסק בע"פ 8994/08, פלוני נ' מדינת ישראל, 1.9.09 (פורסם בנבו), כי -

"פועלת לרעתו של המערער העובדה כי הוא נמנע מלהביא מטעמו עדים כלשהם ובפרט את הוריו ואת דודו. הלכה מושרשת היא כי אי הבאתו של עד רלבנטי יוצרת הנחה כי אילו הושמע העד היה בכך כדי לתמוך בגרסת היריב וכי הסיבה לאי הבאתו הינה החשש של בעל הדין מעדותו ומחשיפתו לחקירה שכנגד".

לפיכך, שעה שהמאשימה הניחה תשתית ראייתית שיש בה די כדי לקשור את הנאשם למיוחס לו בכתב האישום, היה על הנאשם לכל הפחות להטיל ספק בתשתית ראייתית זו.

משלא עשה כן הנאשם, ובהתחשב במכלול הראיות שלעיל, נוכח טיב הראיות ועוצמתן, נמצא כי המאשימה עמדה בנטל המוטל עליה והוכיחה כי הנאשם גבה את דמי השכירות מכלל הנכסים המנוהלים על ידו, עסק באחזקתם ובטיפול בדיירים המתגוררים בהם, ושילשל את דמי השכירות לכיסו, כשהוא נוהג בנכסים עצמם ובדמי השכירות מנהג בעלים. בכלל זה החליט הנאשם אם וכמה מהכספים לתת לילדיו, כשהוא עושה כן תוך הסתרת בעלותו במכלול הנכסים ממיצגיו השונים ומרשויות המס לאורך שנים, ורישום חלקם על שם ילדיו באופן פיקטיבי. הנאשם לא דיווח על הכנסותיו, בגובה אשר נקבע לעיל, לרשויות המס, וניהל הלכה למעשה עסק של השכרת נכסים.

משכך, מורשע הנאשם במיוחס לו בכתב האישום.

ניתנה היום, ט"ז אדר תש"פ, 12 מרץ 2020, במעמד הצדדים